

**LIETUVOS RESPUBLIKOS ELEKTROS ENERGETIKOS ĮSTATYMO NR. VIII-1881 2, 9, 22¹, 39, 40, 46, 47, 49, 51, 52, 58, 61, 67, 75
STRAIPSNIŲ PAKEITIMO IR ĮSTATYMO PAPILDYMO 22³ IR 46⁴ STRAIPSNIAIS ĮSTATYMO
DERINIMO PAŽYMA (TAIS NR. 26-4293)**

Eil. Nr.	Pastabos ir pasiūlymai	Argumentai, kodėl neatsižvelgta arba atsižvelgta iš dalies į suinteresuotos institucijos pastabas ir pasiūlymus
Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijos 2026 m. balandžio 7 d. raštas Nr. D8(E)-1304		
1.	<p>Projekto aiškinamajame rašte nurodyta, kad Lietuvos Respublikos elektros energetikos įstatymo (toliau – EEĮ) „75 straipsnio 3 dalies redakciniu pakeitimu tikslinamos nuostatos dėl nuostolių ir kompensacijų apskaičiavimo bei išmokėjimo, siekiant jas suderinti su faktiniu (galiojančiu) Vyriausybės patvirtintų metodikų turiniu.“ Pažymime, kad Projekto 17 straipsniu siūlomas EEĮ 75 straipsnio 3 dalies pakeitimas dėl sunaikintų sodinių, pasėlių, iškirsto miško rinkos vertės apskaičiavimo pagal Vyriausybės patvirtintą Kompensacijos dėl specialiųjų žemės naudojimo sąlygų taikymo Lietuvos Respublikos specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatyme nurodytose teritorijose, nustatytose tenkinant viešąjį interesą (toliau – Kompensacija), apskaičiavimo ir išmokėjimo metodiką (toliau – Metodika), mūsų nuomone, prieštarauja Lietuvos Respublikos specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymo (toliau – SŽNSĮ) 13 straipsnio 4 dalies ir Metodikos 23 punkto nuostatoms dėl Kompensacijos dydžio apskaičiavimo. Pagal SŽNSĮ 13 straipsnio 4 dalį Kompensacijos dydis „apskaičiuojamas Vyriausybės nustatyta tvarka įvertinus žemės sklype ar teritorijoje, kurioje nesuformuoti žemės sklypai, patenkančiuose į nustatytas šiame įstatyme nurodytas teritorijas, taikomų specialiųjų žemės naudojimo sąlygų visumą: nuostolius, patiriamus dėl vykdomos veiklos, suplanuotos veiklos (kai buvo pradėtos vykdyti procedūros, reikalingos šiai veiklai) ir (ar) galimybės valdyti, naudoti ir (ar) disponuoti Nekilnojamojo turto registre įregistruotu nekilnojamoju daiktu sumažėjimo, galimybės naudoti žemės sklypą pagal pagrindinę žemės naudojimo paskirtį, žemės sklypo naudojimo būdą (būdus) praradimo, kitus nuostolius“.</p> <p>Įvertinus tai, kas išdėstyta, manytina, kad:</p> <p>1) Kompensacijos dydis apskaičiuojamas įvertinus patiriamus nuostolius. Metodikos 9.4 papunktyje nustatyta, kad Metodikos 1 priede nurodytame prašyme Kompensaciją išmokančiam asmeniui ar institucijai išmokėti Kompensaciją nurodoma „informacija apie dėl konkrečių specialiųjų žemės naudojimo sąlygų taikymo patirtus ir (ar) patiriamus realius ir pagrįstus nuostolius, kuriuos prašoma kompensuoti“, t. y. Kompensaciją išmokantis asmuo ar institucija neskaičiuoja sunaikintų sodinių, pasėlių, iškirsto miško rinkos vertės, bet vertina pateiktą informaciją ir dokumentus, įrodančius dėl konkrečių specialiųjų žemės naudojimo</p>	<p>Atsižvelgta iš dalies</p> <p>Vienartinės kompensacijos dalis už sunaikintus sodinius, pasėlius, iškirstą mišką gali būti apskaičiuojama taikant tiek Vyriausybės patvirtintą Maksimalaus dydžio vienartinės kompensacijos, mokamos už naudojimąsi įstatymu ar sutartimi tinklų operatorių naudai nustatytu žemės ir kito nekilnojamojo daikto servitutu, nustatymo metodiką (toliau – Metodika I), tiek Kompensacijos dėl specialiųjų žemės naudojimo sąlygų taikymo Lietuvos Respublikos specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatyme nurodytose teritorijose, nustatytose tenkinant viešąjį interesą, apskaičiavimo iš išmokėjimo metodiką (toliau – Metodika II).</p> <p>Kaip numatyta Metodikos II 28 punkte apibrėžtoje nuostolius apskaičiavimui naudojamoje formulėje, asmeniui už nustatytas specialiąsias žemės naudojimo sąlygas gali kilti ir papildomi nuostoliai (toliau – PN), kuriuos toliau detalizuoja Metodikos II 32 punktas. Vadovaujantis minėtu punktu, apskaičiuojant kompensacijos dydį papildomais nuostoliais gali būti laikomi ir nuostoliai, patiriami dėl sunaikinamų pasėlių ar sodinių, taip pat dėl iškertamų medžių. Todėl nėra pagrindo teigti, kad minėto pobūdžio nuostoliai atlygintini tik pagal Metodiką I.</p> <p>Tuo pačiu pripažintina, kad Metodika II nedetalizuoja sunaikinamų pasėlių ar sodinių ir iškertamų medžių rinkos vertės nustatymo taisyklių, ką Metodika I reglamentuoja detalai (žr. Metodikos I 16 punktą).</p> <p>17 straipsnis. 75 straipsnio pakeitimas</p> <p>Pakeisti 75 straipsnio 3 dalį ir ją išdėstyti taip:</p> <p>„3. Elektros energetikos objektų ir įrenginių, esančių elektros energetikos objektus ir įrenginius valdančiai elektros energetikos įmonei nuosavybės teise ar kitais teisėtais pagrindais nepriklausančioje žemėje ar kituose nekilnojamosiose daiktuose, eksploatavimui, aptarnavimui, remontui, techninei priežiūrai, rekonstravimui, modernizavimui ir (ar) naudojimui užtikrinti šiuo</p>

sąlygų taikymo patirtus ir (ar) patiriamus konkrečius nuostolius, kuriuos prašoma kompensuoti;

2) vienkartinės kompensacijos dalis už sunaikintus sodinius, pasėlius, iškirstą mišką gali būti apskaičiuojama tik taikant Vyriausybės patvirtintoje Maksimalaus dydžio vienkartinės kompensacijos, mokamos už naudojamąsi įstatymu ar sutartimi tinklų operatorių naudai nustatytu žemės ir kito nekilnojamojo daikto servitutu, nustatymo metodikoje nurodytas formules.

įstatymu nustatomi žemės ir kitų nekilnojamųjų daiktų servitutai šių objektų ir įrenginių nustatytų (nustatomų) apsaugos zonų ribose. Tinklų operatoriai tiesiti perdavimo, skirstomuosius tinklus ar įrengti kitus elektros įrenginius tinklų operatoriui nuosavybės teise ar kitais teisėtais pagrindais nepriklausančioje žemėje ar kituose nekilnojamosiose daiktuose turi teisę tik įstatymų nustatyta tvarka su žemės ar kito nekilnojamojo turto savininku išsprendę žemės ar kito nekilnojamojo turto naudojimo klausimą. Tinklų operatoriai, sudarę sutartis su žemės ar kito nekilnojamojo turto savininkais dėl žemės ar kito nekilnojamojo turto servitutų nustatymo elektros tinklams įrengti ir (ar) elektros tinklų apsaugos zonoms nustatyti (kai įstatymuose nurodyta, kad privaloma gauti žemės savininko, valstybinės ar savivaldybės žemės patikėtinio rašytinį sutikimą dėl šių zonų nustatymo) tinklų operatoriams nuosavybės teise ar kitais teisėtais pagrindais nepriklausančioje žemėje ar kituose nekilnojamosiose daiktuose, žemės ar kitų nekilnojamųjų daiktų savininkams išmoka vienkartinės kompensacijas nuostoliams dėl apribojimų dėl servituto nustatymo ir (ar) nuostoliams patiriamams dėl specialiųjų žemės naudojimo sąlygų taikymo šioje dalyje nurodytų elektros tinklų apsaugos zonose, atlyginti. Kai sudarius nurodytas sutartis toje pačioje teritorijoje patiriama nuostolių dėl apribojimų dėl servituto nustatymo ir dėl specialiųjų žemės naudojimo sąlygų taikymo, žemės savininko pasirinkimu jam išmokama viena iš kompensacijų sutampantiems nuostoliams atlyginti. Tuo atveju, kai nuostoliai, patiriami dėl specialiųjų žemės naudojimo sąlygų taikymo toje pačioje teritorijoje jau buvo atlyginti ar su žemės savininku susitarta kitaip, kompensacija už nuostolius dėl servituto nustatymo mažinama atitinkama dalimi. Žemės ar kitų nekilnojamųjų daiktų savininkams atlyginama sunaikintų sodinių, pasėlių, iškirsto miško rinkos vertė bei nuostoliai, atsiradę dėl galimybės naudoti žemės sklypą, jo dalį ar kitą nekilnojamąjį turtą pagal pagrindinę žemės ar kito nekilnojamojo turto naudojimo paskirtį praradimo. ~~Sunaikintų sodinių, pasėlių, iškirsto miško rinkos vertė ir~~ Šių nuostolių dydžiai apskaičiuojami ir išmokami pagal Vyriausybės patvirtintą Kompensacijos dėl specialiųjų žemės naudojimo sąlygų taikymo Lietuvos Respublikos specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatyme nurodytose teritorijose, nustatytose tenkinant viešąjį interesą, apskaičiavimo ir išmokėjimo metodiką arba Maksimalaus dydžio vienkartinės kompensacijos, mokamos už naudojamąsi

		įstatymu ar sutartimi tinklų operatorių naudai nustatyto žemės ir kito nekilnojamojo daikto servitutu, nustatymo ir išmokėjimo metodiką.“
Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijos 2026 m. balandžio 15 d. raštas Nr. (1.6 Mr) 2T-430		
<i>Dėl atitikties ES teisei</i>		
2.	31.Direktyva (ES) 2024/1711 dėsamos Direktyvos (ES) 2019/944 15a straipsnio 6 dalies a) punkte įtvirtinta, valstybių narių pareiga užtikrinti „<...> kad atitinkami perdavimo sistemos operatoriai ar skirstymo sistemos operatoriai arba kitos paskirtosios įstaigos: stebėtų, rinktų, tikrintų ir bent kartą per mėnesį perduotų elektros energijos, kuria dalijamasi su atitinkamais galutiniais vartotojais ir rinkos dalyviais, apskaitos duomenis pagal 23 straipsnį ir tuo tikslu įdiegtų tinkamas IT sistemas.“ Pažymime, kad EEĮ 22 ³ str.11 d. minėta direktyvos nuostata perkelta tik iš dalies: nenumatyta, kad duomenys turi būti tikrinami ir perduodami bent kartą per mėnesį, kartu pritaikant IT sistemas šių duomenų stebėsenai, rinkimui, tikrinimui bei perdavimui.	Atsižvelgta iš dalies Direktyvos (ES) 2024/1711 15a straipsnio 6 dalies a) punkto nuostatos, dėl elektros energijos dalijimosi stebėsenos, duomenų rinkimo ir administravimo funkcijų įgyvendinimo, EEĮ projekte yra perkeliama, atsižvelgiant į pasirinktą nacionalinio reguliavimo modelį. Kartu pažymėtina, kad pateiktos pastabos dalis dėl pareigos užtikrinti duomenų tikrinimą ir perdavimą ne rečiau kaip kartą per mėnesį bei tinkamų IT sistemų sukūrimo ir pritaikymo, reikalaujant reikšmingų papildomų technologinių sprendimų, ilgesnio įgyvendinimo laikotarpio ir papildomų finansinių bei administracinių išteklių. Atsižvelgiant į tai, siūloma šių funkcionalumų plėtrą vertinti etapais, atsižvelgiant į rinkos brandą ir numatomą dalijimosi modelio vystymąsi. Ateityje, vystantis dalijimosi elektros energija modeliams ir skatinant tarpusavio prekybos (angl. <i>peer-to-peer</i>) bei dalijimosi platformų plėtrą, bus vertinamas papildomų techninių sprendimų ir reguliavimo priemonių poreikis.
3.	35.Direktyva (ES) 2024/1711 dėsamos Direktyvos (ES) 2019/944 15a straipsnio 7 dalyje įtvirtinta, kad „valstybės narės imasi tinkamų ir nediskriminacinių priemonių siekdamos užtikrinti, kad pažeidžiami vartotojai ir energijos nepriteklių patiriantys vartotojai galėtų naudotis dalijimosi energija sistemomis. Tos priemonės gali apimti finansinės paramos priemones arba gamybos paskirstymo kvotas.“ Atkreipiame dėmesį, kad Projekte nėra atskiros nuostatos, kuri įgyvendintų Direktyvos (ES) 2019/944 15a straipsnio 7 – t. y. numatytų priemones, kaip pažeidžiami vartotojai bus įtraukiami į privačias dalijimosi schemas (kurioms vadovauja nepriklausomi tiekėjai, bendruomenės ar kiti privatūs organizatoriai). Pagal atitikties lentelę nurodoma, kad šią direktyvos nuostatą perkelia EEĮ 22 ³ str. 13 d., kuri skirta valdžios institucijų analogiškai pareigai ir kuri perkelia Direktyvos (ES) 2019/944 15a straipsnio 8 dalį. Atitinkamai, Direktyvos (ES) 2019/944 15a straipsnio 7 dalis lieka neįgyvendinta, todėl prašome užtikrinti jos perkėlimą į nacionalinę teisę.	Neatsižvelgta Detalus atrankos tvarkos reglamentavimas įstatymo lygmeniu būtų perteklinis, savivaldybės savarankiškai sprendžia dėl dalyvavimo dalijimosi veikloje ir elektros energijos paskirstymo pažeidžiamiesiems vartotojams. Pažeidžiamų vartotojų ir energijos nepriteklių patiriančių asmenų situacijos yra iš esmės individualios ir skiriasi tiek pagal suvartojimo pobūdį, tiek pagal socialinę padėtį, todėl vieninga centralizuota atrankos procedūra būtų arba per siaura, arba per plati. Pažymėtina, kad energetinį nepriteklių patiriančių gyventojų įtraukimo į energetikos bendrijas tvarka nacionalinėje teisėje taip pat nėra reglamentuota, detalesni reikalavimai nustatomi konkrečių valstybės paramos energetikos bendrijoms schemų lygmeniu.
Lietuvos Atsinaujinančių išteklių energetikos konfederacijos 2026 m. balandžio 9 d. raštas		
4.	<u>1. Dėl Projekto 6 straipsnio (kuriuo keičiamas 40 straipsnis)</u>	Neatsižvelgta

Konfederacija **griežtai nepritaria** siūlomam 40 straipsnio pakeitimui, pagal kurį vartotojai, kurių įrenginiai prijungti prie skirstomųjų tinklų, turėtų mokėti elektros energijos persiuntimo mokestį už elektros energiją, jeigu šis elektros energijos kiekis yra persiunčiamas į energijos kaupimo įrenginius ir vėliau yra grąžinamas į operatoriaus tinklus.

Jei energijos kaupimo įrenginio, prijungto prie skirstomojo tinklo, operatorius turės mokėti už elektros persiuntimą už elektrą, kurią jis paima, o vėliau atiduoda į tinklą – tokiu atveju tokių energijos kaupimo įrenginių aktyvus eksploatavimas skirstomajame tinkle taptų neekonomiškas/nerentabilus. Dėl to reikšmingai mažėtų energijos kaupimo įrenginių mastas, taigi, ir šių technologijų plėtra skirstomajame tinkle – tai reiškia mažesnę sistemos lankstumą, kas prieštarauja elektros energetikos sistemos lankstumo didinimo tikslams.

Pažymėtina, kad energijos kaupimo įrenginiai yra būtina elektros energetikos sistemos balansavimo dalis ir jų poreikis kaip tik didėja. Jie leidžia efektyviau integruoti atsinaujinančius energijos išteklius, mažinti (optimizuoti) tinklo apkrovas pikiniais laikotarpiais, užtikrinti elektros tiekimo patikimumą bei išvengti perteklinių investicijų į ESO tinklų infrastruktūrą, augant gaminančių vartotojų skaičiui ir didėjant elektros vartojimui dėl transporto elektrifikacijos plėtos ir bendrai kitų ekonomikos elektrifikacijos tendencijų. Dabartinis siūlomas reguliavimas tokį vystymąsi iš esmės apsunkintų.

Papildomai atkreipiame dėmesį, kad analogiškos situacijos energijos kaupimo, prijungtiems prie *perdavimo* tinklo, yra reguliuojamos *kitaip* – pagal EEĮ 46 straipsnio 5 dalį, kurios nuostata praktikoje nesukelia neaiškumų ir šiuo atveju kaupimo įrenginių operatoriai *nemoka* persiuntimo mokesčių už energiją, kuri yra įkraunama į kaupimo įrenginius (didžiąsias kaupimo baterijas (arba Kruonio HAE) ir vėliau patiekama į tinklą. Atsižvelgiant dar ir į šį papildomą argumentą, skirtingas reguliavimas priklausomai nuo prijungimo prie tinklo lygio yra nepagrįstas, diskriminacinio pobūdžio ir iškraipo rinkos sąlygas.

Jeigu Projektu siekiama išspręsti apskaitos neapibrėžtumo problemą tais atvejais, kai gaminantis vartotojas turi energijos kaupimo įrenginį ir nėra aišku, kuri elektros energija yra tiekama į tinklą iš kaupimo įrenginio, o kuri – tiesiogiai iš gamybos įrenginio, ši problema negali būti sprendžiama ribojant pačią technologiją ar naikinant jos ekonominį pagrindumą, kaip siūloma dabartine redakcija. Tokiu atveju turėtų būti taikomos tikslinės ir proporcingos priemonės.

Siūlome nustatyti pareigą tokiems vartotojams įrengti papildomus išmaniuosius apskaitos prietaisus, leidžiančius atskirti energijos srautus. **Alternatyviai siūlome**, kad galima numatyti gaminančiam vartotojui galimybę vietoje to, kad įsirenginėtų atskirus išmaniuosius kaupimo prietaisus, pasirinkti gaminančio vartotojo atsiskaitymo už pasinaudojimą elektros tinklu būdą, mokant

Pagal 2019 m. birželio 5 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2019/943 18 straipsnį, skirstymo tarifai turi atspindėti realų tinklo naudojimą ir būti grindžiami sąnaudomis, susijusiomis su sistemos naudotojų – įskaitant aktyviuosius vartotojus – elgsena. Reglamentas taip pat aiškiai numato, kad tarifai gali būti diferencijuojami pagal vartojimo ir gamybos profilius, taip užtikrinant ekonomiškai efektyvų tinklo naudojimą. Be to, esant pažangioms apskaitos sistemoms, skatinamas laiko požiūriu diferencijuotų tarifų taikymas, leidžiantis tiksliau atspindėti faktinį tinklo apkrovimą. Esminiai principai yra skaidrumas ir nediskriminavimas – tai reiškia, kad visi tinklo naudotojai turi proporcingai prisidėti prie jo išlaikymo pagal tai, kiek naudojasi infrastruktūra. Visiškas kaupimo įrenginių atleidimas nuo persiuntimo mokesčių, nepaisant jų faktinio tinklo naudojimo (įkrovimo ir iškrovimo metu), galėtų būti vertinamas kaip nukrypimas nuo šių principų, sukuriantis nepagrįstą išimtį ir perkeliantis tinklo kaštus kitiems vartotojams, todėl Projektu siūloma korekcija kaupimo įrenginių apmokestinimui nėra diskriminacija, o nuoseklus ir Europos Sąjungos mastu pripažintas reguliavimo principas, atspindintis skirtingą jų vaidmenį elektros sistemoje.

	<p>už saulės elektrinės galią, t. y. atsiskaitymą už elektrinės leistina generuoti galia (kaip tai numato AIEĮ 20¹ str.).</p> <p>Taip pat siūlome atsisakyti Projekte numatyto 1 MW įrengtosios galios ribojimo. Šis ribojimas nėra pagrįstas nei techniniais, nei ekonominiais argumentais ir nepagrįstai riboja/diskriminuoja mažesnius energijos kaupimo įrenginius, nors jų indėlis į elektros energetikos sistemos efektyvumą ir lankstumą taip pat yra reikšmingas.</p> <p>Apibendrinant, siūlomas reguliavimas nėra pagrįstas ES teisės aktų reikalavimais ir neatitinka elektros energetikos sistemos lankstumo didinimo tikslų bei nediskriminavimo principo elektros energetikos sistemos veikime. Todėl siūlome peržiūrėti 40 straipsnio redakciją, kad energijos kaupimo įrenginiai nebūtų diskriminuojami ir jų plėtra nebūtų dirbtinai ribojama.</p>	
5.	<p><u>2. Dėl Projekto 11 straipsnio (kuriuo keičiamas 49 straipsnis)</u></p> <p>Atkreipiamė dėmesį, kad Projekte numatyta galimybė vartotojams turėti kelis apskaitos prietaisus ir sudaryti kelias elektros energijos tiekimo ar tiekimo ir persiuntimo sutartis gali sukelti neapibrėžtumo dėl jau galiojančių sutarčių stabilumo ir vartotojų teisių apsaugos.</p> <p>Siekiant išvengti galimų neigiamų pasekmių vartotojams, siūlome įstatyme aiškiai nustatyti, kad papildomų atskirų naujų tiekimo ar tiekimo ir persiuntimo sutarčių sudarymas negali būti laikomas pagrindu nutraukti ar keisti anksčiau sudarytas ir galiojančias elektros energijos tiekimo ar tiekimo ir persiuntimo sutartis.</p> <p>Taip pat siūlome aiškiai reglamentuoti, kad tuo atveju, kai vartotojas įsirengia kelis apskaitos prietaisus ir sudaro kelias tiekimo ar tiekimo ir persiuntimo sutartis, mokėtis už leistiną vartoti galią ir atsakomybė už šios galios laikymąsi nėra skaidomi į skirtingas sutartis.</p> <p>Tokie saugikliai yra būtini siekiant užtikrinti vartotojų teisių apsaugą, teisinį aiškumą ir išvengti galimų piktnaudžiavimo ir (arba) nepagrįsto sąlygų keitimo atvejų.</p>	<p>Neatsižvelgta</p> <p>Projektu siūlomas reguliavimas nekeičia bendrųjų civilinės teisės ir sutarčių teisės principų, pagal kuriuos naujos sutarties sudarymas savaime nesukelia anksčiau sudarytų sutarčių nutraukimo ar pakeitimo. Energetikos ministerijos nuomone, papildomas įtvirtinimas įstatyme, kad papildomų elektros energijos tiekimo ar tiekimo ir persiuntimo sutarčių sudarymas negali būti laikomas pagrindu nutraukti ar keisti jau galiojančias sutartis, būtų perteklinis. Pažymėtina, kad keičiamo 49 straipsnio 2 dalies 1 punkte vartotojui suteikiama teisė sudaryti sutartis su daugiau nei vienu tiekėju tik tuo atveju, kai yra įrengti papildomi išmanieji apskaitos prietaisai, skirti atskirų vartotojo elektros įrenginių suvartojamai elektros energijai apskaityti. Taigi kiekviena sutartis yra siejama su atskirai apskaitomu elektros energijos vartojimu, o ne su tuo pačiu vartojimo objektu ar tokiu pačiu suvartojimu. Dėl to, nėra pagrindo laikyti, kad papildomos sutarties sudarymas savaime paveikia jau galiojančių sutarčių vykdymą ar jų sąlygas. Be to, siūlomas reguliavimas yra nukreiptas į vartotojo pasirinkimo galimybių išplėtimą ir konkurencijos tarp tiekėjų didinimą, suteikiant vartotojui galimybę skirtingiems elektros įrenginiams pasirinkti skirtingus tiekėjus. Papildomų ribojimų ar saugiklių įtvirtinimas, nesant nustatytos praktinės problemos ar teisinio neapibrėžtumo, nepagrįstai apsunkintų reguliavimą ir mažintų jo lankstumą. Taip pat, nėra pagrindo įstatyme papildomai reglamentuoti leistinosios naudoti galios mokesčio ar atsakomybės už galios laikymąsi „neskaidymo“ klausimo. Leistinoji naudoti galia nustatoma pagal tinklų operatoriaus ir vartotojo santykius bei konkretaus objekto techninius prijungimo parametrus, todėl</p>

		<p>papildomų apskaitos prietaisų įrengimas ar kelių tiekimo sutarčių sudarymas savaime nekeičia tinklų operatoriaus nustatytų prijungimo sąlygų ir leistinosios naudoti galios parametrų. Atitinkamai, šie klausimai sprendžiami pagal galiojantį reguliavimą ir sutartinius santykius su tinklų operatoriumi, todėl papildomas jų detalizavimas įstatyme nėra būtinas. Siūlomi pakeitimai taip pat neatitiktų sistemiško įstatymo reguliavimo modelio, nes 49 straipsnio 2 dalyje įtvirtinamos esminės vartotojų teisės, o ne detalus tinklų eksploatavimo, galios paskirstymo ar atskirų sutarčių tarpusavio santykio reguliavimas. Tokie klausimai prireikus gali būti detalizuojami poįstatyminiuose teisės aktuose ar standartinėse sutarčių sąlygose.</p>
„Elektrum Lietuva“, UAB 2026 m. balandžio 8 d. raštas		
<p>6.</p>	<p>1. Dėl greitesnio nepriklausomo tiekėjo keitimo (<i>EEĮ projekto 7, 9, 10 straipsniai, 11 straipsnio 2 dalis, 13 straipsnio 1 dalis ir 13 straipsnio 2 dalis</i>).</p> <p>Siekiant sudaryti buitiniams vartotojams sąlygas sparčiau pakeisti nepriklausomą tiekėją, <i>EEĮ projekto 9 straipsniu</i> siūloma EEĮ papildyti nauju 46⁴ straipsniu, nustatančiu, kad buitinis vartotojas, kurio objekte įrengtas išmanusis apskaitos prietaisas ir kuris yra sudaręs sutartį su nepriklausomu tiekėju, turi teisę pakeisti nepriklausomą tiekėją taip, kad elektros energijos tiekimas pagal su nauju nepriklausomu tiekėju sudarytą sutartį būtų pradėtas ne nuo kito kalendorinio mėnesio pirmosios dienos, o ne vėliau kaip per 2 darbo dienas nuo sutarties sudarymo dienos. Nepriklausomas tiekėjas privalo apie tai pranešti skirstomųjų tinklų operatoriui ne vėliau kaip per 1 darbo dieną, o skirstomųjų tinklų operatorius atlikti pakeitimą ne vėliau kaip per 2 darbo dienas.</p> <p><i>EEĮ projekto 13 straipsnio 2 dalimi</i> siūloma EEĮ 52 straipsnį papildyti 5 dalimi, siekiant sudaryti buitiniams vartotojams, įskaitant gaminantį vartotoją ir asmenį, vykdančią veiklą Atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo 20¹ straipsnio 8 dalyje nustatyta tvarka ir sąlygomis, sąlygas sparčiau pakeisti to paties tiekėjo planą, skirstomųjų tinklų operatoriaus persiuntimo paslaugos tarifą ir (ar) tarifo planą. Siūloma nustatyti, kad toks pakeitimas galėtų įvykti ne vėliau kaip per 2 darbo dienas nuo buitinio vartotojo prašymo pateikimo dienos, jeigu pakeitimui atlikti nereikia perprogramuoti išmaniojo apskaitos prietaiso.</p> <p>Ministerija aiškinamajame rašte nurodo, kad priėmus šias EEĮ projekto nuostatas, tikimasi, jog buitiniams vartotojams, kurių elektros energijos vartojimo objektuose įrengti išmanieji apskaitos prietaisai, bus sudarytos sąlygos greičiau pasinaudoti teise pasirinkti kitą nepriklausomą tiekėją, pakeisti to paties tiekėjo planą, skirstomųjų tinklų operatoriaus persiuntimo paslaugos tarifą ir (ar) tarifo planą ir operatyviau reaguoti į siūlomų elektros energijos kainų bei sutarties sąlygų</p>	<p>Neatsižvelgta</p> <p>Projektu siūlomi pakeitimai dėl greitesnio nepriklausomo tiekėjo keitimo nėra nacionalinės diskrecijos klausimas, o yra susiję su Europos Sąjungos teisės aktų reikalavimų įgyvendinimu. Direktyvoje (ES) 2019/944, iš dalies pakeistoje Direktyva (ES) 2024/1711, nustatyta pareiga valstybėms narėms užtikrinti galimybę vartotojams greitai ir nediskriminuojančiomis sąlygomis pakeisti elektros energijos tiekėją. Taip pat Europos Sąjungos elektros energetikos rinkos sąveikumo ir duomenų mainų reguliavimas grindžiamas principu, kad tiekėjo keitimo procesai turi būti maksimaliai automatizuoti ir vykdomi per trumpą laikotarpį. Projektu siūlomi terminai atitinka Direktyvos (ES) 2019/944 tikslus stiprinti mažmeninės elektros energijos rinkos konkurenciją, vartotojų mobilumą ir galimybes operatyviai reaguoti į rinkos kainų pokyčius. Todėl, siūlymas atidėti šių nuostatų taikymą iki 2030 m. arba susieti jų įsigaliojimą su tam tikra kintamosios kainos sutarčių dalimi rinkoje, neatitiktų Europos Sąjungos teisės aktuose nustatytų tikslų ir reguliavimo krypties.</p> <p>Argumentai dėl galimo kaštų padidėjimo ar IT sistemų pritaikymo poreikio nepaneigia pareigos įgyvendinti Europos Sąjungos teisės aktuose nustatytus reikalavimus. Be to, Projektu numatytas pereinamasis laikotarpis, skirtas tiekėjų ir tinklų operatoriaus pasirengimui, todėl rinkos dalyviams suteikiama laiko prisitaikyti prie naujų procesų.</p> <p>Pastaboje nurodomi argumentai dėl galimo kainų augimo yra hipotetinio pobūdžio ir nėra pagrįsti objektyviais duomenimis. Priešingai, konkurencijos didinimas ir mažesni vartotojų tiekėjo</p>

pokyčius. Ministerija taip pat nurodo, kad priėmus EEĮ projektą, atitinkamoms rinkos dalyvių grupėms atsirastų papildomų organizacinių ir IT sistemų pritaikymo sąnaudų. Nepriklausomiems tiekėjams IT sistemų pritaikymo sąnaudos preliminariniu vertinimu galėtų būti apie 200 tūkst. eurų (šie įvertinimai yra preliminarūs ir gali keistis įgyvendinimo metu). Įvertinant šias sąnaudas, siūlomas ilgesnis įgyvendinimo laikotarpis tam, kad nepriklausomi tiekėjai ir skirstomųjų tinklų operatorius turėtų pakankamai laiko pasiruošti šioms pokyčiams.

Bendrovės vertinimu, siūlomas pokytis dėl greitesnio nepriklausomo tiekėjo pakeitimo nesuteiks apčiuopiamos naudos buitiniams vartotojams. Bendrovė nepitaria siūlomais pakeitimams dėl šių priežasčių:

1) Ribota konkurencinė nauda. Pagal dabartinį reguliavimą, vartotojui einamąjį mėnesį sudarius elektros energijos pirkimo–pardavimo sutartį su nauju tiekėju arba pateikus prašymą pakeisti tiekimo planą, šie pakeitimai įsigalioja nuo kito kalendorinio mėnesio pirmos dienos. Toks modelis yra gana lankstus ir užtikrina pakankamą vartotojų mobilumą. Pažymėtina, kad iki šiol Bendrovė nėra gavusi iš vartotojų jokių indikacijų, kad vartotojams būtų reikalingas dažnesnis tiekėjo keitimas, pvz., vieną ar kelis kartus per mėnesį.

2) Neproporcingai didėjantys nepriklausomų tiekėjų kaštai. Priėmus siūlomus pakeitimus, Bendrovė patirtų didelių sąnaudų, susijusių su IT sistemų pritaikymu, papildomų balansavimo ir sutarčių nutraukimo administravimo kaštų, susijusių su greitesniu tiekėjo keitimu. Taip pat būtų reikalingi papildomi žmogiškieji resursai vartotojų aptarnavimui, procesų valdymui, sutarčių keitimui, ir pan. Be to, galimai kiltų nepatogumų vartotojams dėl sąskaitybos – vartotojui pakeitus tiekėją ir gavus kelias sąskaitas, gali būti sudėtinga jas suprasti, tad tiekėjams papildomai tektų aiškinti vartotojams sąskaitų informaciją. Taigi, tikėtina nauda buitiniams vartotojams būtų itin menka palyginus su nepriklausomų tiekėjų kaštais, ir neproporcinga siekiamam tikslui.

3) elektros energijos kainų didėjimo rizika visiems buitiniams vartotojams. Siekdami išlaikyti kainų stabilumą, tiekėjai turėtų įsikačiuoti papildomą riziką į elektros energijos tarifus. Dažnas tiekėjo keitimas faktiškai sutrumpina fiksuotos kainos laikotarpį (ypač esant populiariems 6–9 mėn. planams), todėl kainodara tampa mažiau prognozuojama. Dėl to tikėtinas bendras kainų didėjimas visiems buitiniams vartotojams, nepriklausomai nuo to, ar jie keičia tiekėją pagal siūlomą reguliavimą, ar ne.

Apibendrinant, siūlomas pokytis būtų naudingas tik tiems buitiniams vartotojams, kurie yra sudarę kintamosios kainos sutartis. Be to, jis nėra subalansuotas kaštų ir naudos prasme, nes didintų kainas vartotojams ir mažintų rinkos stabilumą, nesukuriant proporcingos naudos konkurencijai ar vartotojų gerovei. Įvertinus tai, kad šiuo metu buitinių elektros energetikos vartotojų rinkoje vyrauja fiksuotos kainos sutartys, Bendrovė siūlo atidėti greitesnio tiekėjo keitimo

keitimo barjerai ilgalaikėje perspektyvoje prisideda prie efektyvesnės rinkos veikimo ir palankesnių sąlygų vartotojams.

	<p>nuostatų įgyvendinimą bent iki 2030 metų, arba kai rinkoje sudaromų kintamosios kainos sutarčių dalis sieks ne mažiau kaip 50 proc. visų buitinių vartotojų sudaromų elektros energijos pirkimo – pardavimo sutarčių.</p> <p>Papildomai siūlome įvertinti kitose Europos Sąjungos valstybėse taikomus greitesnio tiekėjo keitimo modelius. Pavyzdžiui, Estijoje tiekėjo keitimas galimas per vieną darbo dieną ne dažniau kaip kartą per mėnesį, tačiau yra numatytas 14 dienų terminas, per kurį vartotojas gali atsisakyti sutarties keitimo, tad nauja sutartis su kitu tiekėju įsigalioja po 15 dienų.</p>	
7.	<p>2. Dėl dalijimosi elektros energija (EEĮ projekto 1, 3, 4 straipsniai).</p> <p>EEĮ projektu įtvirtinamas naujas dalijimosi elektros energija teisinis modelis. Nustatoma, kad dalijimosi veikloje gali dalyvauti tiek gaminantys, tiek aktyvieji vartotojai, o energiją gaunanti šalis privalo turėti arba įgyti aktyviojo vartotojo statusą. Dalijimosi principas analogiškas jau veikiančiam modeliui, pagal kurį gaminantis vartotojas gali priskirti dalį savo elektrinės sugeneruotos energijos savo nuosavybei priklausančioms objektams. Naujumas – gaminantis vartotojas (ar aktyvusis vartotojas) galės priskirti dalį savo elektrinės įrengtosios galios (kW) kito asmens objektui: kito vartotojo objektui bus automatiškai priskiriama tiek pat procentų sugeneruotos elektros energijos (kWh), kiek procentų elektrinės įrengtosios galios jam priskirta.</p> <p>EEĮ projekto aiškinamajame rašte nurodyta, kad energiją gaunančiam aktyviajam vartotojui taikomas grynas atsiskaitymas (net billing): jam priskirtos ir į tinklą patiektos energijos vertė kaupiama virtualioje piniginiėje pas tiekėją ir naudojama vėlesnių mėnesių elektros sąskaitoms dengti.</p> <p>Pastebėtina, kad buitiniai gaminantys vartotojai nėra linkę naudotis galimybe rinktis grynojo atsiskaitymo būdą, todėl EEĮ projekte siūlomi pakeitimai dėl dalijimosi elektros energija teisinio modelio artimiausiu metu negalėtų būti praktiškai įgyvendinami. Atsižvelgiant į tai, Bendrovė siūlo atidėti dalijimosi elektros energija teisinio modelio įsigaliojimo datą iki 2030 metų, kad elektros energetikos rinkos dalyviai ir vartotojai galėtų tinkamai pasiruošti šiam pokyčiui.</p>	<p>Neatsižvelgta</p> <p>Direktyva 2024/1711 numato, kad nuostatos, susijusios su dalijimusi elektros energija į nacionalinę teisę privalo būti perkeltos iki 2026 m. liepos 17 d. Atsižvelgdama, jog nuostatų įgyvendinimui reikalingas ilgesnis laikotarpis, Lietuvos Respublikos energetikos ministerija Projektu ir taip siūlo vėlesnį nei Direktyvoje 2024/1711 nustatytas, terminą. Bendrovės siūlomas terminas keltų grėsmę Direktyvos neperkėlimo procedūrai prieš Lietuvą pradėti.</p>
8.	<p>3. Dėl vartotojo teisės sudaryti daugiau nei vieną elektros energijos pirkimo–pardavimo sutartį su skirtingais tiekėjais vienu metu (EEĮ projekto 2 straipsnio 1 dalis, 11 straipsnio 1 dalis, 14-16 straipsniai).</p> <p>EEĮ projekte siūloma nustatyti, kad vartotojas, įskaitant gaminantį vartotoją, gali sudaryti daugiau nei vieną elektros energijos pirkimo–pardavimo ar elektros energijos pirkimo–pardavimo ir persiuntimo paslaugos teikimo sutartį su skirtingais tiekėjais, kai tinklų operatorius įrengia papildomus išmaniuosius apskaitos prietaisus, skirtus atskirų vartotojo įrenginių ar vartojimo dalių suvartojamai elektros energijai apskaityti. EEĮ projekto aiškinamajame rašte nurodyta, kad siekiant užtikrinti praktinį siūlomo reguliavimo įgyvendinimą,</p>	<p>Atsižvelgta iš dalies</p> <p>Projekte ir aiškinamajame rašte numatyta, kad vartotojo teisė sudaryti daugiau nei vieną sutartį su skirtingais tiekėjais siejama su papildomų išmaniųjų apskaitos prietaisų įrengimu atskiroms vartojimo dalims ar atskiriems vartotojo įrenginiams apskaityti, t. y. siūlomas modelis grindžiamas atskira komercine apskaita, o ne bendro suvartotos elektros energijos kiekio paskirstymu tarp kelių tiekėjų. Atsižvelgiant į teisėkūros tikslingumo, proporcingumo, efektyvumo ir sistemiškumo principus, įstatymo lygmeniu nustatomi esminiai šio modelio elementai, o detalios techninės ir</p>

	<p>siūloma patikslinti EEĮ 67 straipsnio 5 dalį, numatant, kad Valstybinė energetikos reguliavimo taryba (toliau – Taryba) derina tinklų operatorių parengtą papildomų apskaitos prietaisų įrengimo paslaugos įkainių metodiką bei šiuos įkainius.</p> <p>Bendrovė atkreipia dėmesį į tai, kad siūlomas reguliavimas nėra pakankamai aiškiai apibrėžtas ir techniškai pagrįstas. Iš EEĮ projekto nėra aiškus tokio pokyčio įgyvendinimo mechanizmas, t. y. nėra detalizuota, kaip būtų paskirstomas elektros energijos suvartojimas tarp kelių tiekėjų, taip pat trūksta aiškumo dėl atsiskaitymo už suvartotą energiją ir atsakomybės už balansavimą, ir kt. Be to, tikėtina, kad siūlomi pokyčiai sukeltų tiekėjams reikšmingų papildomų kaštų bei rizikų. Atsižvelgiant į tai, prašome atitinkamai patikslinti EEĮ projekto nuostatas, numatant sutarčių sudarymo su daugiau nei vienu tiekėju įgyvendinimo mechanizmą.</p>	<p>procedūrinės jo įgyvendinimo sąlygos paliekamos poįstatyminiam reguliavimui. Siekiant didesnio teisinio aiškumo, siūlomais argumentais papildytas aiškinamasis raštas.</p>
„Enefit“ UAB 2026 m. balandžio 10 d. raštas Nr. LU-JUH- 5		
9.	<p>1. Projektas: „4 straipsnis. Įstatymo papildymas 22³ straipsniu Papildyti Įstatymą 22³ straipsniu: „22³ straipsnis. Teisė dalytis elektros energija: <i>1. Vartotojai turi teisę dalyvauti dalijimosi elektros energija veikloje tais atvejais, kai tokia ūkinė veikla nėra jų pagrindinė veikla ir kai elektros energiją atiduodanti dalijimosi elektros energija susitarimo šalis bei ją gaunanti šalis veikia to paties tinklų operatoriaus veiklos teritorijoje.“</i></p> <p>Siūlymas: Siūloma papildyti straipsnį nuostata, nustatančia, kad vartotojai turi teisę dalyvauti dalijimosi elektros energija veikloje tik tais atvejais, kai tiek elektros energiją perduodantis, tiek ją priimančias vartotojas yra sudarę elektros energijos tiekimo sutartis su tuo pačiu nepriklausomu, garantiniu arba visuomeniniu elektros energijos tiekėju. Pažymėtina, kad nepatikslinus šios nuostatos, nepriklausomi elektros energijos tiekėjai patirtų papildomus disbalanso kaštus, nes nebūtų užtikrintas pilnas ir savalaikis duomenų, reikalingų balansui valdyti, gavimas ir apdorojimas.</p> <p>Siūloma formuluotė: „22³ straipsnis. Teisė dalytis elektros energija Vartotojai turi teisę dalyvauti dalijimosi elektros energija veikloje tais atvejais, kai tokia ūkinė veikla nėra jų pagrindinė veikla ir kai elektros energiją atiduodanti dalijimosi elektros energija susitarimo šalis bei ją gaunanti šalis veikia to paties tinklų operatoriaus veiklos teritorijoje bei turi pasirinkę tą patį elektros energijos tiekėją.“</p>	<p>Neatsižvelgta Siūlymas vertintinas kaip perteklinis ir sukuriantis nepagrįstas kliūtis dalyvavimui dalijimosi veikloje, o tokių kliūčių sudarymas draudžiamas Direktyvos 28a straipsnio 12 dalyje. Siūlymas reikštų, kad dalyvavimas dalijimosi scheme būtų susietas su komerciniu sprendimu, kuris nėra tiesiogiai susijęs su pačia dalijimosi veikla. Atkreiptinas dėmesys, kad tiekėjų nurodoma disbalanso kaštų rizika gali būti valdoma kitomis, mažiau ribojančiomis priemonėmis (per duomenų mainų, apskaitos ir balansavimo mechanizmus), todėl papildomas reikalavimas dėl to paties tiekėjo pasirinkimo nėra būtinas.</p>
10.	<p>2. Projektas: 7 straipsnis. 46 straipsnio pakeitimas 2. Pakeisti 46 straipsnio 10 dalį ir ją išdėstyti taip: <i>„10. Vartotojai, sudarę fiksuotos kainos sutartį, turi teisę dalyvauti dalijimosi elektros energija veikloje, vartotojo elektros energijos paklausos pokyčio valdyme ir prisidėti prie elektros energijos sistemos lankstumo poreikių užtikrinimo.“</i></p>	<p>Neatsižvelgta Projektu siūloma 46 straipsnio 10 dalies nuostata įtvirtina vartotojų teisę dalyvauti dalijimosi elektros energija veikloje, vartotojo elektros energijos paklausos pokyčio valdyme ir prisidėti prie elektros energijos sistemos lankstumo poreikių užtikrinimo</p>

	<p>Komentaras: Pažymėtina, kad energijos dalijimosi su vartotojais galimybė iš esmės yra įmanoma ir teisiškai suderinama su galiojančiais energetikos rinkos principais. Vis dėlto vartotojų, kurie yra sudarę fiksuotos kainos elektros energijos tiekimo sutartis, atžvilgiu būtina atsižvelgti į tai, jog tokios sutartys šiuo metu neapima energijos dalijimosi mechanizmo ar su juo susijusių teisių ir pareigų. Atsižvelgiant į sutarčių laisvės ir teisinio tikrumo principus, energijos dalijimosi taikymas būtų galimas tik sudarius naujas ar pakeistas elektros energijos tiekimo sutartis, aiškiai numatančias tokią galimybę. Pažymėtina, kad naujų sąlygų taikymas atgaline data nėra galimas, todėl energijos dalijimosi modelis gali būti įgyvendinamas tik nuo naujų sutarčių įsigaliojimo momento.</p> <p>Siūloma formuluotė: „Vartotojai, sudarę fiksuotos kainos elektros energijos tiekimo sutartį, turi teisę dalyvauti dalijimosi elektros energija veikloje, vartotojo elektros energijos paklausos pokyčio valdyme bei prisidėti prie elektros energijos sistemos lankstumo poreikių užtikrinimo, <i>su sąlyga, kad tokia galimybė yra aiškiai numatyta jų sudarytoje arba pakeistoje elektros energijos tiekimo sutartyje. Tais atvejais, kai galiojanti fiksuotos kainos sutartis nenumato atitinkamų teisių ir pareigų, dalyvavimas šiose veiklose yra galimas tik sudarius naują ar pakeistą sutartį, o naujos sutarties sąlygos taikomos tik nuo jų įsigaliojimo momento.</i>“</p>	<p>nepriklausomai nuo pasirinkto elektros energijos kainodaros modelio. Todėl papildomos sąlygos, kad tokia galimybė turi būti aiškiai numatyta elektros energijos tiekimo sutartyje, įtvirtinimas nepagrįstai ribotų įstatyme suteikiamą vartotojų teisę. Pažymėtina, kad dalyvavimas dalijimosi veikloje ar paklausos pokyčio valdyme savaime nekeičia esminių fiksuotos kainos sutarties elementų, t. y. sutartos elektros energijos kainos, kainos taikymo termino ar tiekimo apimties nustatymo principų. Šios veiklos yra susijusios su elektros energijos vartojimo organizavimu, apskaita ar lankstumo paslaugų teikimu, tačiau nelemia automatinio jau sudarytos tiekimo sutarties pakeitimo, dėl to nėra pagrindo teigti, kad vien teisės dalyvauti šiose veiklose įtvirtinimas pažeistų sutarčių laisvės ar teisinio tikrumo principus.</p> <p>Taip pat nepagrįstas teiginys, kad energijos dalijimosi modelio taikymas reikštų naujų sąlygų taikymą atgaline data. Projektu nėra nustatoma pareiga retrospektyviai keisti jau sudarytų sutarčių sąlygas ar perskaičiuoti ankstesnius sutartinius santykius. Įstatymo nuostata būtų taikoma nuo jos įsigaliojimo momento ir reguliuotų tolimesnį vartotojų teisių įgyvendinimą ateityje. Todėl siūloma nuostata nesukuria retroaktyvaus teisinio reguliavimo. Be to, siūlomas papildomas reglamentavimas, pagal kurį dalyvavimas būtų galimas tik sudarius naują ar pakeistą sutartį, neatitiktų Projekto tikslo skatinti aktyvų vartotojų dalyvavimą elektros energetikos rinkoje, lankstumo paslaugų plėtrą ir energijos dalijimosi modelių vystymą. Toks reguliavimas sudarytų papildomą administracinę ir sutartinę naštą vartotojams bei tiekėjams ir galėtų nepagrįstai apsunkinti įstatymo tikslų praktinį įgyvendinimą. Atkreiptinas dėmesys ir į tai, kad konkretūs su dalijimosi elektros energija veikla ar lankstumo paslaugomis susiję techniniai, apskaitos ar atsiskaitymo aspektai, prirėkęs gali būti detalizuojami tiekimo sutartyse ar kituose susitarimuose, tačiau tai nekeičia pačios vartotojo teisės, kuri turi būti įtvirtinta įstatyme ir negali būti paneigta vien dėl to, kad galiojančioje sutartyje tokia galimybė nėra <i>expressis verbis</i> aptarta.</p>
11.	<p>3. Projektas” straipsnis. Įstatymo papildymas 46⁴ straipsniu</p> <p>Papildyti Įstatymą 46⁴ straipsniu:</p> <p>„46⁴ straipsnis. Nepriklausomo tiekėjo keitimas buitiniams vartotojams, kurių objektuose įrengti išmanieji apskaitos prietaisai</p> <p><i>1. Buitinis vartotojas, išskyrus gaminantį vartotoją ar asmenį, vykdančį</i></p>	<p>Neatsižvelgta</p> <p>Atkreipiame dėmesį, kad tiekėjo plano keitimas yra reglamentuojamas ne šiame straipsnyje, o EEĮ 52 straipsnio 5 dalyje.</p>

veiklą Atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo 20¹ straipsnio 8 dalyje nustatyta tvarka ir sąlygomis, kuriam vartojimo objekte įrengtas išmanusis apskaitos prietaisas ir kuris perka elektros energiją iš nepriklausomo tiekėjo, turi teisę ne dažniau nei vieną kartą per kalendorinį mėnesį pakeisti nepriklausomą tiekėją taip, kad elektros energijos tiekimas pagal su nauju nepriklausomu tiekėju sudarytą elektros energijos pirkimo–pardavimo ir persiuntimo paslaugos teikimo sutartį būtų pradėtas ne vėliau kaip per 2 darbo dienas nuo sutarties sudarymo dienos.

Komentaras: Pagal šiuo metu galiojančius procesus, elektros energijos tiekėjo keitimas tiekėjo pusėje įgyvendinamas ne anksčiau kaip per dvi darbo dienas. Papildomai tam reikalinga bent viena darbo diena skirstomojo tinklo operatoriaus pusėje. Atsižvelgiant į tai, Elektros energetikos įstatymo projekto nuostatose numatytas terminas yra per trumpas ir neleidžia tinkamai bei sklandžiai įgyvendinti siūlomų pakeitimų praktikoje.

Papildomai atkreipiame dėmesį, kad buitinis vartotojas turėtų turėti teisę per nustatytą terminą pasikeisti elektros energijos tiekimo planą ne tik tuo atveju, kai jis keičia nepriklausomą elektros energijos tiekėją, bet ir tuomet, kai lieka pas tą patį tiekėją.

Siūloma formuluotė: Buitinis vartotojas, išskyrus gaminantį vartotoją ar asmenį, vykdančią veiklą Atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo 20¹ straipsnio 8 dalyje nustatyta tvarka ir sąlygomis, kuriam vartojimo objekte įrengtas išmanusis apskaitos prietaisas ir kuris perka elektros energiją iš nepriklausomo tiekėjo, turi teisę ne dažniau nei vieną kartą per kalendorinį mėnesį pakeisti **taikomą planą ar** nepriklausomą tiekėją taip, kad elektros energijos tiekimas pagal su **esamu ar** nauju nepriklausomu tiekėju sudarytą elektros energijos pirkimo–pardavimo ir persiuntimo paslaugos teikimo sutartį būtų pradėtas ne vėliau kaip per **2 3** darbo dienas nuo sutarties sudarymo dienos.

AB „Energijos skirstymo operatorius“ 2026 m. balandžio 9 d. raštas Nr. 26KR-SD-3009

12.

5. Projekto nuostata

1 straipsnis. 2 straipsnio pakeitimas

1. Pakeisti 2 straipsnio 1 dalį: <...>

3 straipsnis. 22¹ straipsnio pakeitimas

<...>

4 straipsnis. Įstatymo papildymas 22³ straipsniu

Papildyti Įstatymą 22³ straipsniu:

„22³ straipsnis. Teisė dalytis elektros energija

<...>

Neatsižvelgta

Siūloma pastaba apie aktyviųjų vartotojų statuso keitimo ribotumą yra labiau preziumuojamo pobūdžio nei pagrįsta realiu teisiniu ar praktiniu neįgyvendinamumu, todėl nėra pakankamo pagrindo pritarti. Daroma prielaida, kad aktyviojo vartotojo statuso įtvirtinimas dalijimosi elektros energija veikloje savaime sukels masinį siekį keisti statusą. Tokia prielaida nėra pagrįsta duomenimis ar paskaičiuotu vertinimu. Vartotojų sprendimai priklauso nuo daugelio veiksnių (ekonominės naudos, administracinės naštos, techninių galimybių), todėl vien teisinės

2. Elektros energiją atiduodantis asmuo privalo būti gaminantis vartotojas arba aktyvusis vartotojas, dalyvaudamas dalijimosi elektros energija veikloje jis nepraranda savo, kaip gaminančio vartotojo arba aktyviojo vartotojo, turimų teisių ir pareigų.

Bendrovės komentaras

Projekte siūloma nurodyti, kad dalijimosi elektros energija veiklą galėtų vykdyti aktyvieji vartotojai. Pažymėtina, kad toks aktyviojo vartotojo veiklos galimybių išplėtimas gali paskatinti siekį keisti statusą į aktyviojo vartotojo.

Vadovaujantis Atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo 14¹ str. nuostatomis, veiklos keitimas į aktyviojo vartotojo galimas tik esant laisvą elektros energetikos sistemos pralaidumų visai leistinai generuoti galiai.

Elektros energetikos įstatymo 39 str. 2¹ d. nurodomi elektros tinklų pralaidumų rezervavimo prioritetai, tačiau aktyviųjų vartotojų elektrinės patenka tik į šios dalies 6 p., t. y. žemiausiąjį prioritetą, atitinkamai Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2023 m. vasario 1 d. nutarime Nr. 65 „Dėl elektros tinklų pralaidumų paskirstymo proporcijų ir pralaidumų dalies atsinaujinančius energijos išteklius naudojančioms elektrinėms sausumos teritorijoje iki 2030 metų nustatymo“ aktyviesiems vartotojams nėra priskirta pralaidumų, kurie galėtų būti suteikiami be prijungimo prie elektros tinklų pajėgumų arba eksploatavimo apribojimų. Taip pat pažymėtina, kad tokie apribojimai techniškai šiuo metu gali būti taikomi tik elektrinėms, kurių didžiausias pajėgumas (P_{max}) yra didesnis kaip 100 kW, o dalijimasis elektros energija būtent ir numatomas taikyti elektrinėms, kurių įrengtoji galia ne didesnė kaip 30 kW (buitinių vartotojų atveju) arba ne didesnė kaip 100 kW (Lietuvos Respublikos daugiabučių gyvenamųjų namų ir kitos paskirties pastatų savininkų bendrijų įstatymo arba Lietuvos Respublikos sodininkų bendrijų įstatymo pagrindu įsteigto juridinio asmens atveju).

Atsižvelgiant į tai, kas nurodyta, galimybė pakeisti statusą į aktyviojo vartotojo yra ribota.

Siūlomas pakeitimas

Siūlytina apsvarstyti galimybę patikslinti elektros tinklų pralaidumų rezervavimo prioritetus, sudarant teisinę prielaidą aktyviesiems vartotojams taip pat priskirti pralaidumus, kuriems netaikomi prijungimo prie elektros tinklų pajėgumų arba eksploatavimo apribojimai.

galimybės išplėtimas automatiškai nereiškia reikšmingo elgsenos pokyčio.

13.	<p>6. Projekto nuostata 4 straipsnis. Įstatymo papildymas 22³ straipsniu Papildyti Įstatymą 22³ straipsniu: „22³ straipsnis. Teisė dalytis elektros energija <...> 4. Dalijimasis elektros energija vykdomas pagal tarpusavio susitarimus arba per dalijimosi organizatorių.</p> <p>Bendrovės komentaras Pažymėtina, kad Direktyvos 15a str. 2 d. aiškiai nustatyta, jog aktyvieji vartotojai turi teisę dalytis atsinaujinančiųjų išteklių energija ne tik pagal privačius susitarimus, bet ir per juridinį asmenį.</p> <p>Tuo tarpu aptariamo Projekto straipsnio 4 dalyje nustatyta, kad dalijimasis elektros energija vykdomas pagal tarpusavio susitarimus arba per dalijimosi organizatorių, tačiau nėra nurodyta, kad toks dalijimosi organizatorius yra juridinis asmuo. Vadinasi, gali būti aiškinama, kad tokia veikla gali verstis ir fizinis asmuo.</p> <p>Taigi, Projekto nuostata neužtikrina aiškaus ir tinkamo Direktyvos nuostatų perkėlimo, todėl siekiant teisinio aiškumo ir atitikties Direktyvai, siūlytina patikslinti aptariamo Projekto straipsnio 4 dalį, aiškiai nustatant, kad dalijimosi organizatorius yra juridinis asmuo.</p> <p>Siūlomas pakeitimas 4. Dalijimasis elektros energija vykdomas pagal tarpusavio susitarimus. arba per dalijimosi organizatorių Susitarimo sudarymo organizavimą, jo vykdymą ir kitų šiame straipsnyje nurodytų veiksmų atlikimą susitarimą sudariusios šalys gali pavesti atlikti jų pasirinktam juridiniam asmeniui.</p>	<p>Atsižvelgta iš dalies Projekto 1 straipsnio 4 dalimi siūloma nustatyti dalijimosi elektros energija organizatoriaus apibrėžimą, kuriame nustatoma, kad dalijimosi organizatoriumi gali būti asmuo „turintis leidimą vykdyti nepriklausomo elektros energijos tiekimo ar paklausos <u>telkėjo veiklą</u>“. Atsižvelgiant į pastabą, koreguota straipsnio 4 dalis.</p>
14.	<p>12. Projekto nuostata 14 straipsnis. 58 straipsnio pakeitimas Pakeisti 58 straipsnio 2 dalį ir ją išdėstyti taip: „2. Vartotojas esantis vienoje geografinėje vietoje ir savarankiškai prijungtas prie skirstomųjų ar perdavimo tinklų, gali gauti elektros energiją iš daugiau nei vieno vartotojo laisvai pasirinktų tiekėjų, jeigu tinklų operatorius įrengia papildomus išmaniuosius apskaitos prietaisus, skirtus atskirų vartotojo įrenginių suvartojamai elektros energijai apskaityti Elektros energijos tiekimo ir naudojimo taisyklėse ir (ar) energetikos ministro patvirtintoje tinklų naudotojų elektros įrenginių prijungimo prie elektros tinklų tvarkoje nustatyta tvarka. Didmenininkas turi teisę sudaryti sutartis su keliais nepriklausomais tiekėjais, taip pat su pasirinktu gamintoju.“</p> <p>Bendrovės komentaras</p>	<p>Neatsižvelgta 2019 m. birželio 5 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos (ES) 2019/944 dėl elektros energijos vidaus rinkos bendrųjų taisyklių, kuria iš dalies keičiama Direktyva 2012/27/ES 4 priede nurodoma, kad Direktyvos 2009/72/EB 33 ir 41 straipsniai atitinka Direktyvos (ES) 2019/944 4 straipsnį (Laisvas tiekėjo pasirinkimas), todėl EEĮ 58 straipsnio 2 dalis turi atitikti aktualias Direktyvos 2019/944 4 straipsnio nuostatas. Bendrovė pastaboje nurodo, kad nėra būtina keisti EEĮ 58 straipsnio 2 dalį, tačiau tiek galiojančios EEĮ 58 straipsnio 2 dalis, tiek Elektros energijos tiekimo ir naudojimo taisyklių 30 punktas nedetalizuoja, kad jos taikomos tik, kai vienas tiekėjas užtikrina vadinamąjį „lygų profilį“ – t. y., elektros energijos</p>

Atkreiptinas dėmesys, kad Elektros energetikos įstatymo (toliau – EEĮ) 58 straipsnio 2 dalies pirmojo sakinio nuostata jau yra detalizuota ir įgyvendinta Elektros energijos tiekimo ir naudojimo taisyklių (toliau – EETNT) 30 punkte, kuriame nustatyta kelių tiekėjų pasirinkimo ir tiekimo vienam vartotojo objektui tvarka, įskaitant tiekėjų tarpusavio susitarimus, balansavimo atsakomybės paskyrimą bei informacijos pateikimą tinklų operatoriui.

Pagal šiuo metu galiojantį reguliavimą (EEĮ 58 str. 2 d. ir EETNT 30 p.) praktikoje taikomas komercinio atskyrimo modelis, kai vienam vartotojo objektui taikoma viena apskaita, tačiau elektros energijos tiekimas paskirstomas tarp tiekėjų pagal sutartinius profilius. Tipiškai vienas tiekėjas užtikrina vadinamąjį „lygų profilį“ – t. y. elektros energijos tiekimą už iš anksto sutartą fiksuotą kainą, o kitas tiekėjas prisiima atsakomybę už disbalanso valdymą, vartojimo planavimą ir energijos pirkimą rinkoje pagal faktinį poreikį. Pastarasis tiekėjas veikia žinodamas apie paraleliai galiojantį kontraktą, kuris užtikrina dalį elektros energijos kiekio.

Svarbu pabrėžti, kad šis modelis nėra tapatus Projekto nuostatoms, kuriomis siekiama įgyvendinti Direktyvos reikalavimus. Egzistuojanti galimybė pasirinkti kelis tiekėjus yra susijusi su komerciniu tiekimo pasidalijimu vienam objektui, tačiau ji nėra skirta ir neprilygsta galimybei pasirinkti atskirą tiekėją kiekvienam elektros energiją vartojančiam įrenginiui. Be to, dabartinis modelis nereikalauja papildomų apskaitos priemonių diegimo vartotojo objekte – naudojamas vienas apskaitos prietaisas, o tiekimo atskyrimas vykdomas komerciniu pagrindu.

Atsižvelgiant į tai, nėra pagrindo tapatinti šių dviejų skirtingus reguliavimo tikslus turinčių modelių, todėl siūlytina aiškiai atriboti jų taikymo sritis.

Tuo pačiu svarstyti ir tai, ar apskritai aptariamo straipsnio 2 dalis savo turiniu sistemiškai dera su 58 straipsnio paskirtimi „*Prekybos elektros energija organizavimo principai*“. Kaip matyti, aptariamo straipsnio dalis reglamentuoja vartotojo elektros energijos tiekimo santykius ir pasirinkimo galimybes, tai yra savo reguliavimo dalyku labiau priskirtina elektros energijos tiekimo ar vartotojų teisių reguliavimui, o ne elektros energijos prekybos organizavimo principams, kuriuos aprašo likusios šio straipsnio dalys.

Siūlomas pakeitimas

~~„2. Vartotojas esantis vienoje geografinėje vietoje ir savarankiškai prijungtas prie skirstomųjų ar perdavimo tinklų, gali gauti elektros energiją iš daugiau nei vieno vartotojo laisvai pasirinktų tiekėjų, jeigu tinklų operatorius įrengia papildomus išmaniuosius apskaitos prietaisus, skirtus atskirų vartotojo įrenginių suvartojamai elektros energijai apskaityti Elektros energijos tiekimo ir naudojimo taisyklėse ir (ar) energetikos ministro patvirtintoje tinklų naudotojų elektros įrenginių prijungimo prie elektros tinklų tvarkoje nustatyta tvarka. Didmenininkas turi teisę sudaryti sutartis su keliais nepriklausomais tiekėjais, taip pat su pasirinktu gamintoju.“~~

tiekimą už iš anksto sutartą fiksuotą kainą, o kitas tiekėjas prisiima atsakomybę už disbalanso valdymą“ ir kt., todėl Energetikos ministerijos nuomone, 58 straipsnio 2 dalies pakeitimas būtinas, siekiant aiškesnio nuostatos taikymo praktikoje.

15.	<p>13. Projekto nuostata 15 straipsnis. 61 straipsnio pakeitimas Papildyti 61 straipsnį 1¹ dalimi: „1¹. Vartotojas, įskaitant gaminantį vartotoją, turi teisę sudaryti daugiau nei vieną elektros energijos pirkimo–pardavimo sutartį arba elektros energijos pirkimo–pardavimo ir persiuntimo paslaugos teikimo sutartį su skirtingais tiekėjais, jeigu tinklų operatorius įrengia papildomus išmaniuosius apskaitos prietaisus, skirtus atskirų vartotojo įrenginių suvartojamai elektros energijai apskaityti. Vartotojas apmoka tinklų operatoriaus patirtas sąnaudas, susijusias su papildomo išmaniojo apskaitos prietaiso įrengimu, pagal tinklų operatorių apskaičiuotus ir Tarybos suderintus įkainius.“ Bendrovės komentaras Atkreiptinas dėmesys, kad siūlomos Elektros energetikos įstatymas nuostatos neturėtų būti siauriamos tik iki gaminančių vartotojų, kadangi pagal savo esmę ir reguliavimo tikslą jos apima visus elektros energijos vartotojus, turinčius vartojimo požymį. Elektros energetikos teisiniame reguliavime vartotojo samprata yra platesnė ir apima ne tik gaminančius vartotojus, bet ir:</p> <ul style="list-style-type: none"> • aktyviuosius vartotojus, • piliečių energetikos bendrijas, • atsinaujinančių išteklių energijos bendrijas, • kitus subjektus, kurie vartoja elektros energiją, nepriklausomai nuo to, ar jie taip pat ją gamina. <p>Visi šie subjektai pasižymi tuo pačiu esminiu bruožu – jie yra elektros energijos vartotojai, todėl jų teisės ir pareigos elektros energijos tiekimo, apskaitos bei pasirinkimo kontekste turi būti reguliuojamos nuosekliai ir nediskriminuojančiai. Pažymėtina, kad siūlomas reguliavimas (įskaitant kelių tiekėjų pasirinkimo galimybes, apskaitos sprendimus) yra susijęs būtent su elektros energijos vartojimu, o ne vien tik su gamybos faktu. Todėl jo taikymas vien tik gaminantiems vartotojams būtų nepagrįstai siauras ir neatitiktų reguliavimo logikos. Siūlomas pakeitimas Siūlytina patikslinti pagal pastabą.</p>	<p>Atsižvelgta iš dalies Papildyta, įtraukiant ir aktyviuosius vartotojus. Direktyvos 2019/944 4 straipsnis teisę vienu metu turėti daugiau nei vieną elektros energijos tiekimo sutartį suteikia visiems vartotojams, tačiau, Energetikos ministerijos vertinimu, ši nuostata nereiškia, kad piliečių energetikos bendrija ar atsinaujinančių išteklių energijos bendrija, kaip atskiras juridinis asmuo visais atvejais automatiškai laikytinas vartotoju šio Direktyvos straipsnio prasme.</p>
16.	<p>15. Projekto nuostata 18 straipsnis. Įstatymo įsigaliojimas, įgyvendinimas ir taikymas 1. Šis įstatymas, išskyrus 1 straipsnį, 2 straipsnio 2 dalį, 3, 4, 6, 8, 12, 17 straipsnius ir šio straipsnio 4, 5, 6, 7 dalis, įsigalioja 2027 m. sausio 1 d. <...> Bendrovės komentaras 1) Dėl įsigaliojimo termino</p>	<p>Neatsižvelgta Įstatymo projekte siūlomos nustatyti skirtingos įsigaliojimo datos pasirinktos atsižvelgiant į siūlomų pokyčių pobūdį, jų įgyvendinimui reikalingų poįstatyminių teisės aktų priėmimo terminus, rinkos dalyvių ir institucijų pasirengimo apimtį, sudėtingumą (IT sistemų papildomo išvystymo ir techninio pasirengimo) bei būtinybę užtikrinti sklandų ir teisiškai aiškų perėjimą prie naujo reguliavimo.</p>

Projekte numatytų pokyčių įgyvendinimas pareikalaus reikšmingų skirstomųjų tinklų operatoriaus informacinių sistemų pakeitimų. Tokie pokyčiai yra kompleksiniai, reikalaujantys ne tik papildomų finansinių investicijų, bet ir reikšmingų laiko resursų (projektavimo, programavimo, testavimo, integracijų su kitomis sistemomis ir kt.).

Taip pat svarbu atkreipti dėmesį, kad tie patys informacinių sistemų resursai bus naudojami ir kitų teisės aktų bei reguliacinių reikalavimų įgyvendinimui, todėl lygiagrečius kelių reikšmingų pokyčių įgyvendinimas didina riziką dėl jų kokybės, stabilumo ir savalaikio įdiegimo. Atsižvelgiant į tai, tikslinga numatyti ilgesnį pereinamąjį laikotarpį ir atitinkamai nukelti nuostatų taikymo pradžią.

Be to, pažymėtina, kad energijos dalijimosi veikloje galėsiantys dalyvauti gaminantys vartotojai didžiąja dalimi yra įsirengę elektrines pasinaudodami valstybės parama, kurios sąlygose paprastai nustatyta pareiga ne trumpiau kaip 5 metus vykdyti veiklą nekeičiant jos pobūdžio. Įvertinus tai, kad daugumai gaminančių vartotojų šis laikotarpis baigsis tik 2027 m. pabaigoje – 2028 m., ankstesnis energijos dalijimosi modelio taikymas galėtų sukelti praktinių ir teisinių neapibrėžtumų.

Atsižvelgiant į išdėstytas aplinkybes, siūloma nustatyti, kad įstatymo nuostatos, susijusios su kelių tiekėjų viename objekte schemos įgyvendinimu, įsigaliojotų ne anksčiau nei 2027 m. liepos 1 d., o nuostatos, susijusios su energijos dalijimosi modelio įgyvendinimu, įsigaliojotų nuo 2028 m. liepos 1 d.

2) Dėl sąnaudų pripažinimo reguliuojamomis

Projektu įgyvendinami reikšmingi Direktyvos reikalavimai, kurių praktiniam įgyvendinimui skirstomųjų tinklų operatorius buvo įtrauktas dar iki Projekto parengimo (pavyzdžiui, įgyvendinant kelių apskaitos taškų viename objekte bandomąjį projektą).

Pažymėtina, kad skirstomųjų tinklų operatorius veikia kaip centrinis procesų valdytojas, todėl Projekte numatytų pokyčių įgyvendinimas neišvengiamai pareikalaus reikšmingų investicijų į informacines sistemas, apskaitos infrastruktūrą bei procesų pertvarkymą. Šios sąnaudos nėra susijusios su įprastine veiklos plėtra, bet kyla iš naujų reguliacinių įpareigojimų, nustatomų Projektu.

Atsižvelgiant į tai, siūlytina Projekte aiškiai numatyti, kad su Direktyvos reikalavimų įgyvendinimu, o taip pat su tiekėjo ir tiekimo ar persiuntimo plano keitimo proceso spartinimu susijusios sąnaudos būtų pripažįstamos reguliuojamomis sąnaudomis, įtraukiant jas į reguliuojamų kainų ar jų dedamųjų nustatymą.

Toks teisinis aiškumas yra būtinas siekiant užtikrinti reguliacinį tikrumą ir investicijų prognozuojamumą bei sudaryti sąlygas efektyviam ir savalaikiam Projekto įgyvendinimui.

Siūlomas pakeitimas

	<p>1. Šis įstatymas, išskyrus 1 straipsnį, 2 straipsnio 2 dalį, 3, 4, 6, 8, 11, 12, 15, 16, 17 straipsnius ir šio straipsnio 4, 5, 6, 7 5, 6, 7, 8 dalis, įsigalioja 2027 m. sausio 1 d.</p> <p>2. Šio įstatymo 8 ir 12 straipsniai įsigalioja 2026 m. lapkričio 1 d.</p> <p>3. Šio įstatymo 11, 15 ir 16 straipsniai įsigalioja 2027 m. liepos 1 d.</p> <p>4. Šio įstatymo 1 straipsnis, 2 straipsnio 2 dalis, 3 ir 4 straipsniai įsigalioja 2027 m. 2028 m. liepos 1 d.</p> <p>45. Energetikos ministras iki 2026 m. liepos 31 d. priima šio įstatymo 8 ir 12 straipsniuose išdėstytų Lietuvos Respublikos elektros energetikos įstatymo nuostatų įgyvendinamuosius teisės aktus.</p> <p>56. Energetikos ministras ir Valstybinė energetikos reguliavimo taryba iki 2026 m. rugsėjo 30 d. priima šio įstatymo 2 straipsnio 1 dalyje, 5 straipsnyje, 7 straipsnio 1 dalyje, 9, 13, 15 ir 16 straipsniuose išdėstytų Elektros energetikos įstatymo nuostatų įgyvendinamuosius teisės aktus.</p> <p>67. Energetikos ministras iki 2027 m. gegužės 31 d. priima šio įstatymo 4 straipsnyje išdėstyto Elektros energetikos įstatymo 22³ straipsnio nuostatų įgyvendinamuosius teisės aktus.</p> <p>78. Elektros energijos skirstomųjų tinklų operatorius, aptarnaujantis daugiau kaip 100 000 vartotojų, iki 2026 m. rugpjūčio 31 d. parengia ir pateikia Valstybinei energetikos reguliavimo tarybai tvirtinti Pasinaudojimo elektros tinklais tvarkos apraše nustatomas skirstomųjų tinklų technologinės plėtos, vykdomos siekiant suteikti prijungimo paslaugą tinklų naudotojams, sąlygas.</p> <p>89. Iki 2026 m. spalio 31 d. sudarytoms kintamosios elektros energijos kainos sutartims, kurios nėra sudarytos terminuotam laikotarpiui, Elektros energetikos įstatymo 46² straipsnio 4 dalyje nurodytas 6 mėnesių laikotarpis skaičiuojamas nuo sutarties įsigaliojimo dienos.</p> <p>10. Skirstomųjų tinklų operatoriaus ekonomiškai pagrįstos sąnaudos, susijusios su šio įstatymo 3, 4, 9, 13 ir 15, straipsniuose numatytų reikalavimų įgyvendinimu įvertinamos nustatant skirstymo paslaugų kainų viršutinės ribas.</p>	
UAB „Ignitis“ 2026 m. balandžio 8 d. raštas Nr. SD-2026-230		
17.	<p>3. Teisės akto nuostata</p> <p>4. Papildyti 2 straipsnį 33¹ dalimi:</p> <p>„33¹. Elektros energija dalijimosi organizatorius (toliau – dalijimosi organizatorius) – dalijimosi <..></p> <p>Bendrovės komentaras</p> <p>1) Bendrovės vertinimu, nepriklausomi elektros energijos tiekėjai ar paklauskos telkėjai gali vykdyti dalijimosi organizatoriaus veiklą, organizuodami dalijimąsi elektros energija ir atlikdami su šios veiklos administravimu susijusias funkcijas, jeigu patys savanoriškai apsisprendžia vykdyti tokią veiklą bei sutaria su dalijimosi</p>	<p>Atsižvelgta iš dalies</p> <p>Pakeista Projekto nuostata dėl organizatoriaus paskyrimo ir jo funkcijų.</p> <p>Dėl pastabos 2 dalies – EEĮ projektu nėra siekiama detaliai reglamentuoti privačių susitarimų tarp dalijimosi elektros energija veikloje dalyvaujančių subjektų turinio, jų administravimo modelių ar tarpusavio santykių organizavimo. Siūlomas teisinis reguliavimas grindžiamas sutarties laisvės principu ir palieka susitarimų šalims diskreciją pačioms susitarti dėl praktinių</p>

	<p>elektros energija susitarimą sudariusiomis šalimis dėl tokios veiklos vykdymo sąlygų ir šios sąlygos visoms susitarimo šalims yra priimtinos.</p> <p>Atsižvelgiant į tai, aptariamoje sąvokoje nurodoma formuluotė, kad elektros energija dalijimosi organizatorius – tai „dalijimosi elektros energija susitarimą sudariusių šalių <u>paskirtas</u> asmuo“, yra netinkama ir koreguotina, įtvirtinant savanorišką tokių funkcijų prisiėmimą tarpusavio susitarimo, kuris gali būti tiek atlygintinas, tiek neatlygintinas, pagrindu.</p> <p>2) Papildomai pastebime, kad EEĮ projekte nėra detalizuojama, kaip praktiškai būtų įgyvendinamas tokių susitarimų administravimas:</p> <ul style="list-style-type: none"> - ar toks susitarimas galėtų būti sudarytas pas skirtingus elektros energija dalijimosi organizatorius? - kaip su šios veiklos administravimu susijusios funkcijos būtų įgyvendinamos, jeigu dalijimosi elektros energija susitarimą sudariusios šalys yra pas skirtingus nepriklausomus elektros energijos tiekėjus? <p>Atsižvelgdami į tai, siūlome EEĮ projekte tikslinti nuostatas, susijusias su susitarimų tarp elektros energija dalijimosi organizatoriaus ir dalijimosi elektros energija susitarimą sudariusių šalių sudarymu, <u>aiškiai apibrėžiant, kaip tokie susitarimai praktiškai turėtų būti įgyvendinami ir ar yra nustatomi, ir jeigu taip – tai kokie, ribojimai tokių susitarimų šalims.</u></p> <p>Siūlomas pakeitimas</p> <p>4. Papildyti 2 straipsnį 33¹ dalimi:</p> <p>„33¹. Elektros energija dalijimosi organizatorius (toliau – dalijimosi organizatorius) – dalijimosi elektros energija susitarimą sudariusių šalių paskirtas asmuo, turintis teisę vykdyti nepriklausomo elektros energijos tiekimo ar paklausos telkėjo veiklą, organizuojantis dalijimosi elektros energija veiklą ir atliekantis su šios veiklos administravimu susijusias funkcijas dalijimosi elektros energija susitarimą sudariusių šalių vardu ar jų interesais, su šiomis šalimis sudaryto atlygintino arba neatlygintino susitarimo dėl tokių paslaugų teikimo pagrindu.“</p> <p>Taip pat tikslinti EEĮ projektą pagal Bendrovės 3 pastabos 2 papunktyje nurodytą pasiūlymą.</p>	<p>bendradarbiavimo aspektų, atsižvelgiant į jų poreikius ir pasirinktą veiklos modelį. Todėl įstatymo lygmeniu nėra tikslinga nustatyti papildomų ribojimų, susijusių su tuo, ar dalijimosi elektros energija susitarimo šalys gali naudotis skirtingų dalijimosi elektros energijos organizatorių paslaugomis, ar būti sudariusios elektros energijos tiekimo sutartis su skirtingais nepriklausomais tiekėjais. Tokie klausimai gali būti sprendžiami pačių susitarimo šalių ir dalijimosi elektros energijos organizatorių tarpusavio susitarimais.</p>
18.	<p>4. Teisės akto nuostata</p> <p>Papildyti Įstatymą 22³ straipsniu:</p> <p>„22³ straipsnis. Teisė dalytis elektros energija</p> <p><...></p> <p>1. Vartotojai turi teisę dalyvauti dalijimosi elektros energija veikloje tais atvejais, kai tokia ūkinė veikla nėra jų pagrindinė veikla <...>.“</p> <p>Bendrovės komentaras</p>	<p>Neatsižvelgta</p> <p>„Pagrindinė ūkinė veikla“ nėra apibrėžiama vien tik elektros energetikos sektoriuje – tai bendro pobūdžio kategorija, kuri aiškinama sistemiškai, remiantis, juridinių asmenų steigimo dokumentuose nurodyta veikla, faktine vykdomos veiklos struktūra (pajamų dalis, veiklos mastas, išteklių paskirstymas), ekonominės veiklos klasifikavimu ir kt. Pagal susiformavusią praktiką, pagrindine ūkine veikla laikytina ta veikla, kuri sudaro didžiausią subjekto ekonominės veiklos dalį (ypač pagal generuojamas</p>

	<p>EEĮ projekto 22³ straipsnio 1 dalyje nurodoma, kad vartotojai turi teisę dalyvauti dalijimosi elektros energija veikloje tais atvejais, kai tokia ūkinė veikla nėra jų pagrindinė veikla.</p> <p>Bendrovės vertinimu, aptariama nuostata nėra aiški, nes nėra aišku, kokiais atvejais dalijimasis elektros energija būtų traktuojamas kaip vartotojo <u>pagrindinė</u> ūkinė veikla, ir kokiais atvejais dalijimasis elektros energija būtų traktuojamas kaip vartotojo <u>ne pagrindinė</u> ūkinė veikla. Tuo pačiu nėra aišku, ar dalijimasis elektros energija būtų traktuojamas ūkine veikla ir tais atvejais, kai elektros energija atiduodama neatlygintinai, ar tik tais atvejais, kai elektros energija atiduodama atlygintinai.</p> <p>Tuo pačiu atkreiptinas dėmesys, kad iš EEĮ projekte pateikiamų su dalijimosi elektros energija nuostatų nėra aišku, kokia institucija kontroliuos, ar elektros energijos atidavimas nėra/netapo vartotojo pagrindine ūkine veikla ir kokios būtų pasekmės vartotojui, jei ši veikla tampa jo pagrindine ūkine veikla.</p> <p>Atsižvelgdami į tai, siūlome EEĮ projekte <u>patikslinti, kokiais atvejais dalijimasis elektros energija būtų traktuojamas kaip vartotojo pagrindinė ūkine veikla, aiškiai įtvirtinant, kokią energijos gamybos įrenginio įrengtosios galios dalį vartotojas gali atiduoti, kad toks gamybos įrenginio įrengtosios galios atidavimas nebūtų laikomas pagrindine vartotojo ūkine veikla, arba įtvirtinant kitus aiškius kriterijus, pagal kuriuos būtų galima nustatyti šį faktą.</u></p> <p>Siūlomas pakeitimas</p> <p>Koreguoti EEĮ projektą atsižvelgiant į Bendrovės 4 pastaboje pateiktus siūlymus.</p>	<p>pajamas ar veiklos apimtį). Atitinkamai, jeigu elektros energijos dalijimasis yra tik pagalbinė, papildoma ar atsitiktinė veikla (pvz., perteklinės energijos perdavimas), ji nelaikytina pagrindine, nes neatitinka ūkinės veiklos požymių (elektros energija perduodama neatlygintinai arba epizodiškai). Teiginys, kad nėra aišku, kuri institucija vertintų veiklos pobūdį, taip pat nėra pagrįstas. Šiuo metu tokio pobūdžio vertinimas priklauso kelių institucijų kompetencijai pagal jų funkcijas: Valstybinė energetikos reguliavimo taryba (toliau – VERT) – prižiūri energetikos rinkos dalyvių veiklą ir atitiktį reguliavimui; Valstybinė mokesčių inspekcija (toliau – VMI) – vertina veiklos ekonominį pobūdį, pajamas ir jų šaltinius.</p>
19.	<p>6. Teisės akto nuostata</p> <p>Papildyti Įstatymą 22³ straipsniu:</p> <p>„22³ straipsnis. Teisė dalytis elektros energija</p> <p><...></p> <p>7. Dalijimosi elektros energija susitarimą sudariusių šalių teisė ir pareigos:</p> <p><...></p> <p>3) turi teisę naudotis savanoriškais laisvos formos rašytiniais susitarimais, kuriais užtikrinamos sąžiningos ir skaidrios dalijimosi elektros energija susitarimų sąlygos;“</p> <p>Bendrovės komentaras</p> <p>Remiantis Direktyvos (ES) 2024/1711 15a straipsnio 4 dalies d punktu, valstybės narės turi užtikrinti, kad dalijantis energija dalyvaujantiems aktyviesiems vartotojams „<u>būtų suteikta galimybė savanoriškai naudotis sutarčių šablonais, kuriais užtikrinamos sąžiningos ir skaidrios susitarimų sąlygos</u>“.</p> <p>Šiuo metu projekto Aiškinamajame rašte nurodyta, kad „<i>Susitarimų forma yra laisva – nenustatomi jokie formos reikalavimai, tačiau susitarimu sutartos sąlygos turi būti skaidrios ir sąžiningos</i>“.</p>	<p>Neatsižvelgta</p> <p>Direktyva reikalauja sudaryti galimybę naudotis sutarčių šablonais, tačiau ji nenustato pareigos valstybei tokius šablonus rengti. Pagal Lietuvos Respublikos civilinio kodekso (CK) 6.156 straipsnį, šalys yra laisvos sudaryti sutartis ir savo nuožiūra nustatyti jų turinį, išskyrus atvejus, kai įstatymai imperatyviai nustato tam tikras sąlygas. Siūlomas reguliavimas, nustatantis valstybės parengtus šablonus (net jei formaliai savanoriškus), iš esmės nukryptų nuo šio principo, nes ribotų šalių galimybes individualizuoti susitarimus pagal konkrečius poreikius (pvz., skirtingi dalijimosi modeliai, atsiskaitymo logika, technologiniai sprendimai ir kt.). CK jau įtvirtina pakankamus instrumentus užtikrinti sutarčių sudarymo ir vykdymo sąžiningumą ir skaidrumą: CK 6.158 straipsnis nustato, kad sutartys turi būti vykdomos sąžiningai; CK 6.193 straipsnis įpareigoja aiškinti sutartis pagal šalių tikruosius ketinimus, sąžiningumo ir protingumo kriterijus. Tai reiškia, kad net ir nesant</p>

	<p>Siekiant pilnai įgyvendinti Direktyvos nuostatas, o taip pat užtikrinti, kad tokiose sutartyse nurodomos sąlygos būtų sąžiningos ir skaidrios, siūlome, kad Energetikos ministerija parengtų standartinius dalijimosi elektros energija sutarčių šablonus bei jų taikymo gaires arba tokių susitarimų esmines sąlygas, kurios būtų privalomos tokių susitarimų šalims.</p> <p>Atsižvelgiant į tai, kad daugelis tokių susitarimų bus sudaromi tarp privačių subjektų, kurie nėra energijos rinkos profesionalai ir nėra susipažinę su pardavimo arba perdavimo susitarimų esminėmis sąlygomis, leidžiančiomis tinkamai kvalifikuoti tokių sandorių sudarymą, Bendrovės vertinimu, tokie sutarčių šablonai užtikrintų sąžiningą ir skaidrų susitarimų sudarymą tarp dalijimosi energija dalyvaujančių vartotojų, sumažintų teisinius neaiškumus ir ginčų riziką, bei supaprastintų administracinę naštą tiek vartotojams, tiek tinklų operatoriams ir tiekėjams, nes aiškiai nustatytų pagrindinius atsiskaitymų ir elektros energijos perdavimo principus.</p> <p>Siūlome, kad tokie standartiniai susitarimų šablonai būtų viešai prieinami Energetikos ministerijos ir (arba) VERT svetainėje, su aiškiomis gairėmis, kaip juos galima naudoti tiek tiesiogiai tarp šalių, tiek per dalijimosi organizatorių.</p> <p>Siūlomas pakeitimas</p> <p>Siūlome EEĮ projekte numatyti pareigą Energetikos ministerijai sukurti standartinius susitarimų šablonus dalijimosi elektros energija susitarimą sudariusioms šalims, kuriais būtų užtikrintos sąžiningos ir skaidrios susitarimų sąlygos, ir juos paskelbti viešai.</p> <p>„22³ straipsnis. Teisė dalytis elektros energija</p> <p><...></p> <p>7. Dalijimosi elektros energija susitarimą sudariusių šalių teisės ir pareigos:</p> <p><...></p> <p>3) turi teisę naudotis Energetikos ministerijos parengtais ir viešai paskelbtais susitarimų šablonais dalijimosi elektros energija susitarimą sudariusioms šalims savanoriškais laisvos formos rašytiniais susitarimais, kuriais užtikrinamos sąžiningos ir skaidrios dalijimosi elektros energija susitarimų sąlygos;“</p>	<p>standartinių šablonų, egzistuojanti teisinė sistema jau užtikrina apsaugą nuo nesąžiningų ar neaiškių susitarimų.</p>
20.	<p>9. Teisės akto nuostata</p> <p>Papildyti Įstatymą 46⁴ straipsniu:</p> <p>„46⁴ straipsnis. Nepriklausomo tiekėjo keitimas buitiniams vartotojams, kurių objektuose įrengti išmanieji apskaitos prietaisai</p> <p>1. Buitinis vartotojas, išskyrus gaminantį vartotoją ar asmenį, <..></p> <p>Bendrovės komentaras</p> <p>EEĮ 46 straipsnio 6 dalies 8 punkte numatoma, kad nepriklausomas tiekėjas privalo siūlyti buitiniams vartotojams 12 ir 24 mėnesių fiksuotos kainos sutartis, kai turi daugiau kaip 200 000 vartotojų.</p>	<p>Neatsižvelgta</p> <p>Projektu siūlomas reguliavimas dėl greitesnio tiekėjo keitimo yra susijęs su Europos Sąjungos teisės aktu, įskaitant Direktyvą (ES) 2019/944, iš dalies pakeistą Direktyva (ES) 2024/1711, bei Komisijos įgyvendinimo reglamente dėl sąveikumo reikalavimų ir nediskriminacinių bei skaidrių duomenų mainų procedūrų elektros energetikos sektoriuje nustatytų tikslų įgyvendinimu. Europos Sąjungos reguliavimas grindžiamas principu, kad tiekėjo keitimo procesas turi būti maksimaliai automatizuotas, standartizuotas ir</p>

EEĮ projekte apibrėžiant, kad buitiniams vartotojams, kurių objektuose įrengti išmanieji apskaitos prietaisai (išskyrus gaminantį vartotoją ar asmenį, vykdančią veiklą Atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo 20¹ straipsnio 8 dalyje nustatyta tvarka ir sąlygomis), yra suteikiama galimybė ne dažniau nei vieną kartą per kalendorinį mėnesį pakeisti nepriklausomą tiekėją taip, kad elektros energijos tiekimas pagal su nauju nepriklausomu tiekėju sudarytą elektros energijos pirkimo–pardavimo ir persiuntimo paslaugos teikimo sutartį būtų pradėtas ne vėliau kaip per 2 darbo dienas nuo sutarties sudarymo dienos.

EEĮ projekte nėra reglamentuojama, kaip turėtų būti skaičiuojama sutarties galiojimo trukmė tais atvejais, kai sutartis sudaroma ne nuo kalendorinio mėnesio pradžios, o nuo kitos datos – mėnesio 5-os dienos, 10 dienos, mėnesio vidurio ar pan.:

- ar tokiais atvejais 12 arba 24 mėnesių sutarties trukmė turėtų būti skaičiuojama lygiai 12 arba 24 mėnesių terminui ir turėtų pasibaigti nebūtinai mėnesio pabaigoje, bet, pavyzdžiui, galėtų pasibaigti ir mėnesio viduryje?

- ar tokiais atvejais 12 arba 24 mėnesių trukmės sutartis išgaliojotų ne vėliau kaip per 2 darbo dienas nuo sutarties sudarymo dienos, tačiau nepriklausomas tiekėjas galėtų nustatyti, kad ji baigiasi praėjus 12 arba 24 mėnesių, tačiau tik paskutinę to mėnesio kalendorinę dieną, kas faktiškai reikštų, kad sutartis truktų ilgiau nei 12 ar 24 mėnesių. Pavyzdžiui, sudarius sutartį nuo 2026-04-14 dienos 12 mėnesių laikotarpiui, jos pabaiga būtų nustatoma 2027-04-30 dieną, t. y. faktinė sutarties trukmė sudarytų 12 mėnesių ir 16 dienų.

Pažymėtina, kad įprastoje sutarčių sudarymo ir administravimo praktikoje sutarčių galiojimo pabaiga nustatoma kalendorinio mėnesio paskutinei dienai. Nustačius, kad tokiais atvejais (kai sutartis sudaroma mėnesio viduryje) 12 ar 24 mėnesių trukmės sutartis turi pasibaigti lygiai po 12 ar 24 mėnesių, sudėtingėtų sutarčių sudarymo procesas tiek vartotojui (reiktų prisiminti, kada, kokia sutartis baigia galioti), taip pat didėtų administraciniai kaštai nepriklausomiems tiekėjams, nes dėl šio pokyčio papildomai reiktų atlikti IT pokyčius ne tik dėl skirtingų sutarties sudarymo pradžios datų, bet ir skirtingų sutarties nutraukimo datų. Bendrovės vertinimu, nustačius, kad sutartis tokiais atvejais galėtų pasibaigti paskutinę mėnesio dieną (praėjus 12 arba 24 mėnesiams) niekaip neprieštarautų minėtam pokyčiui, nes bet kuriuo atveju sutartį klientai galėtų nutraukti prieš termino pabaigą be jokių baudų, ar netesybų.

Atsižvelgdami į aukščiau išdėstytus argumentus, siūlome įstatymo projekte aiškiai reglamentuoti sutarčių termino skaičiavimo principus, nustatant, kad sutarties trukmė (12 ar 24 mėn. sutarties atveju) siejama su kalendoriniais mėnesiais, o sutarties pabaiga nustatoma atitinkamo laikotarpio paskutinę kalendorinio mėnesio dieną.

Siūlomas pakeitimas

vykdomas per itin trumpą laikotarpį, t.y. 24 valandas. Taip pat pažymėtina, kad Europos Sąjungos energetikos rinkos skaitmenizavimo ir sąveikumo reguliavimas yra orientuotas į galimybę tiekėjo keitimą vykdyti realiuoju laiku arba per labai trumpą laikotarpį, atsisakant istoriškai susiklosčiusio tiekimo ciklo siejimo su kalendorinio mėnesio pradžia ar pabaiga. Todėl siūlymas išlaikyti sutarčių pabaigos siejimą su kalendorinio mėnesio paskutine diena neatitiktų bendros Europos Sąjungos reguliavimo krypties. Argumentai dėl papildomų IT ar administracinių kaštų savaime nesudaro pagrindo atsisakyti reguliavimo, kuris būtinas įgyvendinant Europos Sąjungos teisės aktuose nustatytus tikslus. Be to, pažymėtina, kad greitesnis tiekėjo keitimas ir lankstesnis sutarčių administravimas yra tiesiogiai susijęs su rinkos skaitmenizavimu, todėl atitinkami sistemų pritaikymo pokyčiai yra natūrali elektros energetikos rinkos modernizavimo proceso dalis.

	<p>Papildyti Įstatymą 46⁴ straipsniu:</p> <p>„46⁴ straipsnis. Nepriklausomo tiekėjo keitimas buitiniams vartotojams, kurių objektuose įrengti išmanieji apskaitos prietaisai</p> <p>1. Buitinis vartotojas, išskyrus gaminantį vartotoją ar asmenį, vykdančią veiklą Atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo 20¹ straipsnio 8 dalyje nustatyta tvarka ir sąlygomis, kuriam vartojimo objekte įrengtas išmanusis apskaitos prietaisas ir kuris perka elektros energiją iš nepriklausomo tiekėjo, turi teisę ne dažniau nei vieną kartą per kalendorinį mėnesį pakeisti nepriklausomą tiekėją taip, kad elektros energijos tiekimas pagal su nauju nepriklausomu tiekėju sudarytą elektros energijos pirkimo–pardavimo ir persiuntimo paslaugos teikimo sutartį būtų pradėtas ne vėliau kaip per 2 darbo dienas nuo sutarties sudarymo dienos.</p> <p>Jeigu buitinis vartotojas šiame punkte nustatyta tvarka sudaro su nepriklausomu tiekėju 12 arba 24 mėnesių fiksuotos kainos sutartį, tokia sutartis baigia galioti paskutinę to mėnesio, kai suėjo 12 arba 24 mėnesiai, kalendorinę dieną.“</p>	
21.	<p>12. Teisės akto nuostata</p> <p>Pakeisti 58 straipsnio 2 dalį ir ją išdėstyti taip:</p> <p>„2. Vartotojas, esantis vienoje geografinėje vietoje ir savarankiškai prijungtas <...></p> <p>Bendrovės komentaras</p> <p>Projekte siūlomas punkto pakeitimas prieštarauja Elektros energetikos įstatymui ir pamatiniams energetikos principams, nes energetikoje prijungimas vykdomas objektams ir negali vykti paties vartotojo atžvilgiu, juo labiau, kad vartotojas gali turėti ir daugiau nei vieną objektą vienoje ar keliose geografinėse vietovės.</p> <p>Siūlomas pakeitimas</p> <p>Pakeisti 58 straipsnio 2 dalį ir ją išdėstyti taip:</p> <p>„2. Vartotojas, kurio objektas yra esantis vienoje geografinėje vietoje ir kuris yra savarankiškai prijungtas prie skirstomųjų ar perdavimo tinklų, gali gauti elektros energiją iš daugiau nei vieno vartotojo laisvai pasirinktų tiekėjų, jeigu tinklų operatorius įrengia papildomus išmaniuosius apskaitos prietaisus, skirtus atskirų vartotojo įrenginių suvartojamai elektros energijai apskaityti Elektros energijos tiekimo ir naudojimo taisyklėse ir (ar) energetikos ministro patvirtintoje tinklų naudotojų elektros įrenginių prijungimo prie elektros tinklų tvarkoje nustatyta tvarka. Didmenininkas turi teisę sudaryti sutartis su keliais nepriklausomais tiekėjais, taip pat su pasirinktu gamintoju.“</p>	<p>Neatsižvelgta</p> <p>Siūlymui nepritarinama, kadangi juo nepagrįstai susiaurinama siūlomos nuostatos taikymo apimtis ir iškreipiama jos reguliavimo esmė. Projekto nuostatos tikslas yra sudaryti galimybę vienoje geografinėje vietoje esančiuose ir savarankiškai prie tinklų prijungtuose vartotojo įrenginiuose elektros energiją pirkti iš skirtingų tiekėjų, kai tokių įrenginių apskaita vykdoma atskirais išmaniaisiais apskaitos prietaisais. Pažymėtina, kad energetikos veiklą reglamentuojančiuose teisiniuose santykiuose savarankiškas prijungimas prie tinklų siejamas ne tik su nekilnojamojo turto objektu kaip civilinių teisinių santykių kategorija, bet ir su konkrečiais elektros įrenginiais bei jų prijungimo taškais. Pažymėtina, kad praktikoje vienoje geografinėje vietoje (pvz., tame pačiame pastate ar teritorijoje) gali būti keli savarankiški prijungimai prie elektros tinklų, keli atvada ir keli apskaitos prietaisai, kurie energetikos reguliavimo prasme laikomi atskirais vartotojo įrenginiais. Todėl siūloma projekto formuluotė sąmoningai siejama su „vartotojo įrenginiais“, o ne su vienu „objektu“. Tuo tarpu, pastaboje siūloma formuluotė, numatanti, kad „vartotojas, kurio objektas yra vienoje geografinėje vietoje“, nepagrįstai suponuotų, jog kalbama tik apie vieną objektą, nors realiai vienoje geografinėje vietoje gali būti keli savarankiškai prijungti vartotojo įrenginiai ar keli apskaitos taškai. Tokia formuluotė galėtų nepagrįstai apriboti galimybę skirtingiems savarankiškiems prijungimams pasirinkti skirtingus tiekėjus ir</p>

		sukeltų praktinio taikymo neaiškumų. Be to, projekto nuostata aiškiai nustato papildomą sąlygą – turi būti įrengti papildomi išmanieji apskaitos prietaisai, skirti atskirų vartotojo įrenginių suvartojamai elektros energijai apskaityti. Būtent apskaitos atskyrimas ir savarankiškas prijungimas prie tinklų, o ne civilinė objekto samprata, yra esminiai kriterijai taikant šią nuostatą.
Lietuvos saulės energetikos ir kaupiklių asociacijos 2026 m. kovo 31 d. raštas		
22.	<p>TIK pastabos susieto su projektu:</p> <p>Dėl pastabų viešajai konsultacijai pateiktam EEĮ projektui</p> <p>1. Projekto nuostatos formuluotė</p> <p>4 straipsnis. Įstatymo papildymas 22³ straipsniu</p> <p>Papildyti Įstatymą 22³ straipsniu:</p> <p>„22³ straipsnis. Teisė dalytis elektros energija <...></p> <p>Siūlymo esmė</p> <p>Manome, kad 4 str. 6 d. išimtis taip pat turėtų būti taikoma energetikos bendrijoms, todėl siūlome 6 d. papildyti 3 punktu.</p> <p>Siūloma formuluotė</p> <p>3) elektros energija dalijasi atsinaujinančių išteklių arba piliečių energetikos bendrijos, kurios įrenginių įrengtoji galia yra ne didesnė kaip 100 kW.</p>	<p>Neatsižvelgta</p> <p>Pažymėtina, kad energetikos bendrijų veikla ir jų narių tarpusavio santykiai yra reglamentuojami atskirais principais, nei elektros energijos dalijimosi veikla, kurią siekiama įtvirtinti siūlomu 22³ straipsniu. Pagal EEĮ energetikos bendrijos veikia kaip savarankiški subjektai, kurių pagrindinis tikslas – tenkinti savo narių energijos poreikius, o ne vykdyti elektros energijos dalijimosi veiklą tarp nesusijusių vartotojų. Bendrijų viduje elektros energijos paskirstymas grindžiamas jų vidiniais susitarimais, nuosavybės ar dalyvavimo principais, todėl šie santykiai nėra tapatūs projekto 22³ straipsnyje reguliuojamai dalijimosi veiklai. Direktyva (ES) 2019/944 aiškiai atskiria aktyviųjų vartotojų dalijimosi elektros energija modelius ir piliečių energetikos bendrijų veiklą. Direktyvoje piliečių energetikos bendrijoms yra nustatytas savitas teisinis režimas, apimantis jų steigimą, valdymą, narių teises ir pareigas, taip pat energijos gamybos, vartojimo ir dalijimosi bendrijos viduje aspektus. Todėl šių subjektų veiklos reguliavimas neturėtų būti dubliuojamas ar maišomas su atskiru elektros energijos dalijimosi institutu. Siūlomos išimties taikymas energetikos bendrijoms galėtų sukelti teisinio reguliavimo nenuoseklumą ir praktinių taikymo problemų, nes nebūtų aišku, kokiais atvejais bendrijoms taikomas bendrasis energetikos bendrijų režimas, o kada – elektros energijos dalijimosi veiklos taisyklės. Tai galėtų sudaryti prielaidas iškraipyti skirtingų veiklos modelių taikymą.</p>
23.	<p>2. Projekto nuostatos formuluotė</p> <p>6 straipsnis. 40 straipsnio pakeitimas</p> <p>Pakeisti 40 straipsnio 1 dalį ir ją išdėstyti taip:</p> <p>„1. Vartotojai, išskyrus <...></p> <p>Siūlymo esmė</p> <p>Elektros energijos balansavimo paslaugos yra naudingos tiek tinklo stabilumui, tiek stabilesnėms kainoms užtikrinti. Kaupikliuose pasaugoma elektra nėra tiesiogiai skirta vartojimui, todėl siekiant tokių paslaugų vystymosi ateityje,</p>	<p>Neatsižvelgta</p> <p>Žiūrėti į Energetikos ministerijos atsakymą į pastabą Nr. 9.</p>

	šiai veiklai ir toliau neturėtų būti taikomi tinklo mokesčiai. Siūlome atsisakyti šio pakeitimo.	
24.	Toliau - pateikti pasiūlymai ir pastabos nėra susiję su Projekto parengimo tikslais ir reikalauja papildomos analizės bei diskusijos su rinkos dalyviais.	Neatsižvelgta Pastabos nesusietos su keitimo tikslais.
Lietuvos pramonininkų konfederacijos 2026 m. balandžio 10 d. raštas Nr. S.52		
25.	<p><u>1. Dėl Projekto 6 straipsnio (kuriuo keičiamas 40 straipsnis)</u></p> <p>LPK nepitaria siūlomam 40 straipsnio pakeitimui, pagal kurį vartotojai, kurių įrenginiai prijungti prie elektros skirstomųjų tinklų, turėtų mokėti elektros energijos persiuntimo mokestį už elektros energiją, jeigu šis elektros energijos kiekis yra persiunčiamas į elektros energijos kaupimo įrenginius ir vėliau yra grąžinamas į operatoriaus tinklus.</p> <p>Jei elektros energijos kaupimo įrenginio, prijungto prie skirstomojo tinklo, operatorius turės mokėti už elektros persiuntimą už elektros energiją, kurią jis paima, o vėliau atiduoda į tinklą – tokiu atveju tokių energijos kaupimo įrenginių aktyvus eksploatavimas elektros skirstomajame tinkle taptų neekonomiškas/nerentabilus. Dėl to gali reikšmingai negiamai įtakoti masinį elektros energijos kaupimo įrenginių naudojimą, taigi, ir šių technologijų plėtrą elektros skirstomajame tinkle – tai reiškia mažesnę sistemos lankstumą, kas prieštarauja elektros energetikos sistemos lankstumo didinimo tikslams.</p> <p>Pažymėtina, kad elektros energijos kaupimo įrenginiai yra svarbi elektros energetikos sistemos balansavimo dalis ir jų poreikis kaip tik didėja. Jie leidžia efektyviau integruoti atsinaujinančių energijos išteklių technologijas, mažinti (optimizuoti) tinklo apkrovas pikiniais laikotarpiais, užtikrinti elektros energetikos sistemos stabilumą ir tiekimo patikimumą bei išvengti perteklinių investicijų į elektros tinklų infrastruktūrą, augant gaminančių vartotojų skaičiui ir didėjant elektros energijos vartojimui dėl elektrinio transporto plėtos ir kitų diegiamų elektrifikacijos sprendimų Lietuvoje. Dabartinis siūlomas reguliavimas tokį vystymąsi iš esmės apsunkintų.</p> <p>Papildomai atkreipiame dėmesį, kad analogiškos situacijos elektros energijos kaupimo įrenginiams, prijungtiems prie elektros <u>perdavimo</u> tinklo, yra reguliuojamos <u>kitaip</u> – pagal EEĮ 46 straipsnio 5 dalį, kurios nuostata praktikoje nesukelia neaiškumų ir šiuo atveju elektros energijos kaupimo įrenginių operatoriai <u>nemoka</u> persiuntimo mokesčių už elektros energiją, kuri yra įkraunama į kaupimo įrenginius (didžiąsias kaupimo baterijas/elektros energijos kaupimo įrenginius (arba Kruonio HAE) ir vėliau patiekama į elektros tinklą. Atsižvelgiant dar ir į šį papildomą arugmentą, skirtingas reguliavimas priklausomai nuo prijungimo prie elektros tinklo lygio (perdavimo ar skirstymo) yra nepagrįstas, diskriminacinio pobūdžio ir iškraipo rinkos sąlygas.</p>	<p>Neatsižvelgta</p> <p>Skirtingas kaupimo įrenginių apmokestinimas perdavimo ir skirstymo tinkluose yra pagrįstas, atitinka tarptautinę praktiką ir kyla iš esmės skirtingų šių tinklų funkcijų bei kaupimo įrenginių vaidmens juose. Tarptautinė praktika rodo, kad skirtingas kaupimo įrenginių apmokestinimas nėra išimtis, o nusistovėjusi reguliacinė logika Europoje. Remiantis Energetikos reguliavimo institucijų bendradarbiavimo agentūros atliktomis analizėmis, perdavimo tinklų lygmenyje kaupimo įrenginiai dažniausiai nėra apmokestinami už įkrovimą ar iškrovimą, nes jie laikomi sisteminės svarbos ištekliais, užtikrinančiais elektros sistemos balansą, dažnio stabilumą ir patikimą veikimą. Augant atsinaujinančių energijos išteklių daliai, tokie lankstūs įrenginiai tampa būtini, todėl jų veikla nėra traktuojama kaip tipinis vartojimas, o veikiau kaip paslauga sistemai. Dėl šios priežasties mokestis už persiuntimą perdavimo tinkle būtų laikomas dvigubu apmokestinimu už veiklą, kuri didina sistemos saugumą, ir daugelyje Europos Sąjungos šalių (pvz., Italijoje, Ispanijoje ar Slovėnijoje) tokie mokesčiai nėra taikomi. Tačiau pažymėtina, kad skirstymo tinklų lygmenyje situacija yra iš esmės kitokia. Aukščiau nurodytų analizių duomenys rodo, kad dauguma Europos Sąjungos šalių taiko kaupikliams mokesčius bent už įkrovimą, o neretai ir už abu energijos srautus (pvz., Belgija, Čekija, Prancūzija, Vokietija). Tai lemia skirstymo tinklų specifika – jie yra lokaliai riboti, jautrūs apkrovos pokyčiams, o jų infrastruktūra tiesiogiai veikiama vartotojų ir gamintojų elgsenos. Skirstymo tinkle veikiantis kaupimo įrenginys faktiškai tampa tiek vartotoju, tiek gamintoju, o jo įkrovimo ir iškrovimo ciklai užima tinklo pajėgumus, didina apkrovas, nuostolius ir gali lemti papildomų investicijų poreikį. Todėl pagal ES reguliavimo principus tarifai šiame lygmenyje turi atspindėti realų tinklo naudojimą ir užtikrinti neutralumą tarp visų naudotojų – t. y., kad infrastruktūros kaštai nebūtų perkeltami kitiems vartotojams.</p>

Jeigu Projektu siekiama išspręsti apskaitos neapibrėžtumo problemą tais atvejais, kai gaminantis vartotojas turi elektros energijos kaupimo įrenginį ir nėra aišku, kuri elektros energijos dalis yra tiekiamą į elektros skirstomąjį tinklą iš kaupimo įrenginio, o kuri – tiesiogiai iš gamybos įrenginio, ši problema negali būti sprendžiama ribojant pačią technologiją ar naikinant jos ekonominį pagrindimą, kaip siūloma dabartine redakcija. Tokiu atveju turėtų būti taikomos tikslinės ir proporcingos priemonės.

Siūlome nustatyti pareigą tokiems vartotojams įrengti papildomus išmaniuosius elektros energijos apskaitos prietaisus, leidžiančius atskirti elektros energijos srautus. **Alternatyviai siūlome**, kad galima numatyti gaminančiam vartotojui galimybę vietoje to, kad įsirenginėtų atskirus išmaniuosius elektros energijos matavimo prietaisus, pasirinkti gaminančio vartotojo atsiskaitymo už pasinaudojimą elektros tinklu būdą, mokant už saulės elektrinės galią, t. y. atsiskaitymą už elektrinės lestinąją generuoti galią (kaip tai numato AIEĮ 20¹ str.).

Taip pat **siūlome** atsisakyti Projekte numatyto 1 MW įrengtosios galios ribojimo. Šis ribojimas nėra pagrįstas nei techniniais, nei ekonominiais argumentais ir nepagrįstai riboja/diskriminuoja mažesnius elektros energijos kaupimo įrenginius, nors jų indėlis į elektros energetikos sistemos efektyvumą ir lankstumą taip pat yra reikšmingas.

Apibendrinant, siūlomas reguliavimas nėra pagrįstas ES teisės aktų reikalavimais ir neatitinka elektros energetikos sistemos lankstumo didinimo tikslų bei nediskriminavimo principo elektros energetikos sistemos veikime. Todėl siūlome peržiūrėti 40 straipsnio redakciją, kad energijos kaupimo įrenginiai nebūtų diskriminuojami ir jų plėtra nebūtų dirbtinai ribojama.

Kintamos (dinaminės) galios arba „draugiško režimo“ modelis yra subalansuota alternatyva kaupimo įrenginiams, leidžianti mažinti jų kaštus nepažeidžiant tinklo tarifų neutralumo ir neperkeliant infrastruktūros kaštų kitiems vartotojams. Pažymėtina ir tai, kad europinė praktika neapsiriboja vien mokesčių taikymu – egzistuoja ir subalansuoti sprendimai, leidžiantys skatinti kaupimo technologijas neiškraipant rinkos. Vienas iš tokių modelių yra dinaminės (kintamos) galios taikymas, kai kaupimo įrenginiai gali būti atleidžiami nuo galios dedamosios, jei jie nerezervuoja tinklo pajėgumų ir naudojami jais tik tada, kai tinklas turi laisvos galios. 2025 m. gegužės 1 d. įsigalioję Pasinaudojimo elektros skirstomaisiais tinklais aprašo (toliau – PETA) pakeitimai įtvirtino galimybę kaupimo įrenginius prijungti taikant kintančios (dinaminės) galios režimą, kai tinklo naudotojas sutinka su objekto vartojimo ir (ar) generavimo galios apribojimais. Tokiu atveju nereikalaujama didinti transformatorių pastochių pajėgumų, nes vartotojas nerezervuoja fiksuotos galios tinklo infrastruktūroje. Paraleliai įgyvendinti ir kainodaros pokyčiai, pagal kuriuos galios dedamoji netaikoma tai galios daliai, kuri yra kintama, t. y. vartotojas moka tik už faktiškai garantuotą galią. Šis modelis iš esmės reiškia „draugišką režimą“, kai kaupimo įrenginys prisitaiko prie tinklo galimybių ir naudoja pajėgumus tik tada, kai jie yra laisvi. Toks sprendimas leidžia sumažinti kaupimo įrenginių kaštus, kartu išvengiant situacijos, kai rezervuojama galia riboja kitų vartotojų galimybes prisijungti ar naudotis tinklu. Tai atitinka ir europinę reguliavimo kryptį – skatinti technologijų plėtrą, tačiau išlaikyti sąžiningą kaštų paskirstymą ir vengti kryžminio subsidijavimo.

26.

2. Dėl Projekto 11 straipsnio (kuriuo keičiamas 49 straipsnis)

Atkreipiame dėmesį, kad Projekte numatyta galimybė vartotojams turėti kelis apskaitos prietaisus ir sudaryti kelias elektros energijos tiekimo ar tiekimo ir persiuntimo sutartis gali sukelti neapibrėžtumo dėl jau galiojančių sutarčių stabilumo ir vartotojų teisių apsaugos.

Siekiant išvengti galimų neigiamų pasekmių vartotojams, **siūlome** įstatyme aiškiai nustatyti, kad papildomų atskirų naujų tiekimo ar tiekimo ir persiuntimo sutarčių sudarymas negali būti laikomas pagrindu nutraukti ar keisti anksčiau sudarytas ir galiojančias elektros energijos tiekimo ar tiekimo ir persiuntimo sutartis.

Taip pat **siūlome** aiškiai reglamentuoti, kad tuo atveju, kai vartotojas įsirengia kelis apskaitos prietaisus ir sudaro kelias tiekimo ar tiekimo ir persiuntimo sutartis, mokestis už leistiną vartoti galią ir atsakomybė už šios galios laikymąsi nėra skaidomi į skirtingas atskiras sutartis.

Tokie **saugikliai** yra būtini siekiant užtikrinti vartotojų teisių apsaugą, teisinį aiškumą ir išvengti galimų piktnaudžiavimo ir (arba) nepagrįsto sąlygų keitimo atvejų.

Neatsižvelgta

Projektu siūlomas reguliavimas aiškiai nustato, kad galimybė sudaryti sutartis su daugiau nei vienu tiekėju siejama tik su papildomų išmaniųjų apskaitos prietaisų, skirtų atskirų vartotojo elektros įrenginių suvartojamai elektros energijai apskaityti, įrengimu. Pažymėtina, kad nei siūloma 49 straipsnio 2 dalies 1 punkto nuostata, nei kitos Projekto nuostatos nenustato teisinio pagrindo vienašališkai nutraukti ar keisti jau galiojančias elektros energijos tiekimo ar tiekimo ir persiuntimo sutartis vien dėl to, kad vartotojas sudaro papildomą sutartį kitam atskirai apskaitomam elektros įrenginiui. Todėl siūlymas papildomai įstatyme įtvirtinti, kad naujų sutarčių sudarymas negali būti laikomas pagrindu keisti ar nutraukti galiojančias sutartis, yra perteklinis ir dubliuotų bendruosius sutarčių teisės principus. Pagal bendruosius civilinės teisės principus sutarties pakeitimas ar nutraukimas galimas tik įstatyme arba sutartyje nustatytais pagrindais, todėl vien naujos sutarties sudarymo faktas savaime nesukuria teisinių pasekmių kitoms galiojančioms sutartims. Atsižvelgiant į tai, papildomų „saugiklių“ įtvirtinimas įstatyme nėra būtinas. Taip pat nėra pagrindo įstatyme papildomai reglamentuoti leistinosios naudoti galios mokesčio ar atsakomybės už leistinosios galios laikymąsi „neskaidymo“ klausimo. Leistinoji naudoti galia nustatoma pagal vartotojo objekto prijungimo prie tinklų techninius parametrus ir tinklų operatoriaus išduotas prijungimo sąlygas. Papildomų apskaitos prietaisų įrengimas nekeičia vartotojo objekto prijungimo parametrų ar tinklų operatoriaus nustatytos leistinosios naudoti galios dydžio. Be to, siūlomas detalus reguliavimas neatitiktų sistemiško įstatymo reguliavimo logikos. Pažymėtina, kad 49 straipsnio 2 dalyje įtvirtinamos esminės vartotojų teisės elektros energijos rinkoje, tuo tarpu techniniai apskaitos, galios paskirstymo ir atsiskaitymo klausimai reguliuojami kituose teisės aktuose bei tinklų operatorių taikomose prijungimo ir naudojimosi tinklais taisyklėse. Todėl papildomas šių klausimų detalizavimas įstatyme būtų perteklinis ir neatitiktų teisėkūros ekonomiškumo principo. Taip pat pažymėtina, kad siūlomas reguliavimas kaip tik stiprina vartotojų galimybes ir konkurenciją elektros energijos rinkoje, suteikdamas vartotojams daugiau pasirinkimo galimybių dėl skirtingų elektros įrenginių aprūpinimo elektros energija. Pastaboje nurodytos rizikos yra hipotetinės ir nėra tiesiogiai kylančios iš Projekto nuostatų.

Lietuvos savivaldybių asociacijos 2026 m. balandžio 10 d. raštas Nr. SD-2026/215

27.	<p>2. Projekto 4 straipsniu siūloma Lietuvos Respublikos elektros energetikos įstatymą (toliau – Įstatymas) papildyti 22³ straipsniu, kurio 13 dalyje nustatyta, kad valstybės ar savivaldybių institucijų įgyvendinamos dalijimosi elektros energija priemonės turi suteikti galimybę pažeidžiamiems vartotojams ir energijos nepriteklių patiriantiems asmenims naudotis elektros energija, kuria dalijamasi. Tokiems vartotojams elektros energijos kiekis turi sudaryti bent 10 procentų bendro elektros energijos, kuria dalijamasi, kiekio. Savivaldybės pritaria siekiui skatinti, kad dalijimosi elektros energija priemonėmis galėtų naudotis pažeidžiami vartotojai ir energijos nepriteklių patiriantys asmenys, tačiau pažymi, jog dalijimosi elektros energija veikla siūlomame straipsnyje grindžiama savanoriškais vartotojų tarpusavio susitarimais. Atsižvelgiant į tai, manytina, kad šio straipsnio 13 dalyje numatyta nuostata neturėtų būti privalomojo pobūdžio reikalavimas ar įpareigojimas valstybės ar savivaldybių institucijoms, o labiau rekomendacinio pobūdžio kryptis, skatinanti savivaldybes, kiek tai pagrįsta ir tikslinga, sudaryti galimybes įtraukti pažeidžiamus vartotojus į dalijimosi elektros energija priemones.</p> <p>Taip pat, atkreiptinas dėmesys, kad pažeidžiamų vartotojų skaičius ir dalijimosi elektros energija apimtys skirtingose savivaldybėse gali reikšmingai skirtis, todėl sprendimai dėl tokių priemonių apimtys ir taikymo būdų turėtų būti palikti savivaldybių sprendimui, o ne nustatomi kaip fiksuotas ar privalomas dydis.</p>	<p>Neatsižvelgta</p> <p>Reikalavimas valstybei, kad dalijimosi veikloje dalyvaujančių valstybės ar savivaldybių institucijų užtikrintų atitinkamą elektros energijos kiekį pažeidžiamiems ir energijos nepriteklių patiriantiems elektros energijos vartotojams yra nustatytas Direktyvoje 2002/47/ES ir privalo būti perkeltas į nacionalinę teisę.</p>
28.	<p>3. Savivaldybės pastebi, kad Projekto 4 straipsnyje dėstomo Įstatymo 22³ straipsnio, kuriuo siūloma papildyti Įstatymą, 6 dalyje numatytos išimties dėl leidimo vykdyti nepriklausomo elektros energijos tiekimo veiklą išdavimo netaikomos savivaldybėms bei jų valdomoms įstaigoms. Tai reikštų, kad savivaldybei, norinčiai elektros energija dalytis su pažeidžiamais vartotojais, reikėtų gauti nepriklausomo elektros energijos tiekėjo leidimą ir vykdyti su tuo susijusias prievoles. Pažymėtina, kad reikalavimas savivaldybei turėti nepriklausomo tiekėjo leidimą būtų neproporcingai apsunkinantis, nes savivaldybės nevykdo komercinės energetikos veiklos, tam reikėtų papildomų žmoniškųjų, finansinių ir administracinių išteklių, tektų laikytis komerciniams tiekėjams skirtų reikalavimų (pvz., tiekiant elektrą buitiniams vartotojams turėti prievolių įvykdymo užtikrinimą) ir tai ribotų galimybes dalyvauti dalijimosi schemeje bei tiekti energiją pažeidžiamiems vartotojams. Atsižvelgiant į tai, siūlytina į subjektų, kuriems netaikomi Įstatymo 16 straipsnio 21¹ dalies reikalavimai, sąrašą įtraukti ir savivaldybes.</p>	<p>Neatsižvelgta</p> <p>Projektu siūlomas reguliavimas grindžiamas principu, kad subjektas, faktiškai organizuojantis elektros energijos tiekimą ar dalijimosi elektros energija veiklą galutiniams vartotojams, turi užtikrinti visų su šia veikla susijusių pareigų vykdymą, įskaitant balansavimo atsakomybę, apskaitos duomenų administravimą, atsiskaitymų organizavimą, vartotojų informavimą bei kitų elektros energetikos sektoriaus reikalavimų laikymąsi. Tuo atveju, jei savivaldybėms būtų taikoma išimtis dėl leidimo vykdyti nepriklausomo elektros energijos tiekimo veiklą reikalavimo, susidarytų teisinis neapibrėžtumas dėl subjekto, atsakingo už balansavimo pareigų vykdymą, elektros energijos kiekio apskaitymą, sąskaitybą bei kitų tiekimo veiklai būdingų funkcijų užtikrinimą. Elektros energetikos sistemoje šios funkcijos yra neatsiejamos nuo tiekimo veiklos ir turi būti aiškiai priskirtos konkrečiam reguliuojamam rinkos dalyviui. Taip pat pažymėtina, kad Projekto nuostatos neužkerta kelio savivaldybėms dalyvauti energijos dalijimosi iniciatyvose bendradarbiaujant su nepriklausomais tiekėjais ar kitais reguliuojamais rinkos dalyviais,</p>

		kurie užtikrintų teisės aktuose nustatytų pareigų vykdymą. Todėl nėra pagrindo savivaldybėms nustatyti išimtinį reguliavimą, kuris neatitiktų bendrųjų elektros energetikos rinkos veikimo principų ir sukeltų teisinio aiškumo bei atsakomybės paskirstymo problemų.
29.	<p>4. Atsižvelgiant į tai, kad Įstatyme elektros tinklų operatorius (toliau – tinklų operatorius) apibrėžtas kaip perdavimo sistemos operatorius ir (ar) skirstomųjų tinklų operatorius, kai kurių savivaldybių nuomone, būtų tikslinga Projekto 4 straipsnyje dėstomo Įstatymo 22³ straipsnio, kuriuo siūloma papildyti Įstatymą, 1 dalyje patikslinant tinklų operatoriaus sąvoką.</p>	<p>Neatsižvelgta</p> <p>Pažymėtina, kad sąvoka „tinklų operatorius“ EEĮ vartojama sistemiskai ir nuosekliai, visais atvejais ją suprantant kaip apimančią tiek perdavimo sistemos operatorių, tiek skirstomųjų tinklų operatorių, jeigu konkrečioje nuostatoje nenustatyta kitaip. Todėl siūlomas patikslinimas nekeistų teisinio reguliavimo turinio ar taikymo apimties, todėl laikytinas pertekliniu.</p>
Valstybinės energetikos reguliavimo tarybos 2026 m. balandžio 9 d. raštas Nr. R2-TTA-1948		
30.	<p>1. Įstatymo nuostatos</p> <p>1 straipsnis. 2 straipsnio pakeitimas</p> <p>Papildyti 2 straipsnį 5¹ dalimi:</p> <p>„5¹. Dalijimasis elektros energija – veikla, <..></p> <p>Pastabos / pasiūlymai</p> <p>Taryba įvertinusi EEĮ projekte siūlomą teisinį reglamentavimą dėl dalijimosi elektros energija veiklos teikia šiuos esminius pastebėjimus:</p> <p>Dėl asmenų, galinčių dalyvauti dalijimosi elektros energija veikloje:</p> <p>Lietuvos Respublikos atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo (toliau – AIEĮ) 20¹ straipsnio 7 dalyje numatyta, kad: „<i>Elektros energija gali būti gaminama gaminančio vartotojo elektrinėje, kuri yra geografiškai nutolusi Lietuvos Respublikos teritorijoje nuo gaminančio vartotojo elektros energijos vartojimo vietos. Elektrinėje, kurios prijungimo prie elektros tinklų taškas nesutampa su elektros energijos vartojimo vietos prijungimo tašku, visas pagamintas elektros energijos kiekis ar atskiram gaminančiam vartotojui priskirta jo dalis laikomi patiektais į elektros tinklus, nepaisant gaminančio vartotojo ar jų grupės elektros energijos vartojimo kiekio. Tokiu atveju su gaminančio vartotojo viena elektros energijos vartojimo vieta gali būti susietos tik to paties gaminančio vartotojo nuosavybės teise ar kitais teisėtais pagrindais valdomos elektrinės arba jų dalys.</i>“ Atitinkamai siūlomoje EEĮ projekto nuostatoje numatytas reglamentavimas prieštarautų AIEĮ įtvirtintam principui numatančiam, jog vartojimo ir gaminimo vietos nuosavybės teise turi priklausyti tam pačiam gaminančiam vartotojui, išskyrus atvejus, kai elektros energija dalijasi daugiabučio gyventojai, kaip tai leidžiama vadovaujantis Direktyvos 2018/2001 21 straipsnio 4 dalimi.</p>	<p>Atsižvelgta iš dalies</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Atsižvelgiant į pastabą, Projekte nuostata pakoreguota patikslinant, kad gaminantis vartotojas dalijimosi veikloje dalyvauja tik atiduodamas perteklinę elektros energiją neatlygintinai; 2) Patikslinta nuostata dėl dalijimosi susitarimų ir dalijimosi organizatoriaus funkcijų dalijimosi veikloje; 3) Dėl galimybės energetinėms bendrijoms dalyvauti dalijimosi veikloje – žiūrėti pastabos vertinimą Nr. 31; 4) Dėl aktyviųjų vartotojų grupės – Pastaboje Direktyvos (ES) 2019/944 2 straipsnio 8 punkto nuostata aiškinama plečiamai ir sistemiskai netiksliai. Pažymėtina, kad pagal minėtą direktyvą aktyviuoju vartotoju laikomas galutinis vartotojas arba kartu veikiančių galutinių vartotojų grupė, kuri vykdo aktyviojo vartotojo veiklą, t. y. gamina, vartoja, kaupia ar parduoda elektros energiją ir atitinka aktyviajam vartotojui keliamus kriterijus. Taigi grupė savaime neeliminuoja reikalavimo ją sudarantiems subjektams veikti kaip aktyviesiems vartotojams.

Taip pat atsižvelgiant į šiuo metu Lietuvos Respublikos Seime svarstomus Elektros energetikos įstatymo¹ ir Atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo² pakeitimus, kurių tikslas spręsti dėl dvipusės apskaitos (angl. *net-metering*) kylančias problemas, vertintina, ar teisė dalytis elektros energija turėtų būti suteikta gaminantiems vartotojams, atsiskaitantiems pagal dvipusės apskaitos metodą.

Taip pat atkreiptinas dėmesys, jog gaminančio vartotojo veiklos statuso ypatumas – savo pagamintą elektros energiją gaminantis vartotojas vartoja savo reikmėms ir ūkio poreikiams tenkinti, bet ne komerciniais tikslais, todėl abejotina, ar gaminantis vartotojas gali atlygintinai jam nuosavybės teise priklausančio ar kitais teisėtais pagrindais valdomo elektros energijos gamybos įrenginio įrengtosios galios dalį, priskirti aktyviam vartotojui. 2024 m. birželio 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos (ES) 2024/1711, kuria dėl Sąjungos elektros energijos rinkos modelio tobulinimo iš dalies keičiamos direktyvos (ES) 2018/2001 ir (ES) 2019/944 (toliau – Direktyva (ES) 2024/1711) – atlygintinas dalijimasis elektros energija taip pat siejamas tik su aktyviuoju vartotoju. Atsižvelgiant į tai, kad vėliau EEĮ 22¹ ir 22³ str. yra detalizuojama, kurie asmenys gali dalintis elektros energija atlygintinai, o kurie neatlygintinai, siūlytina aiškumo dėlei, sąvokoje atsakyti dalies apie atlygintinumą.

Taip pat siūlomoje nuostatoje nurodoma, kad dalijimosi elektros energija veikla vyksta „pagal sudarytą dalijimosi elektros energija susitarimą“, tačiau kitose siūlomose EEĮ projekto nuostatose nurodoma dalijimosi elektros energija veikla vyksta „pagal tarpusavio susitarimus arba per dalijimosi organizatorių“, todėl nėra aišku kaip ir kada reikalingi susitarimai, ir ar dalijimosi elektros energija veiklą vykdant per dalijimosi organizatorių toks susitarimas jau nebereikalingas.

Papildomai atkreipiame dėmesį, kad vadovaujantis Direktyvos (ES) 2019/944 2 straipsnio 8 punktą numato, kad aktyvusis vartotojas gali būti galutinis vartotojas arba grupė kartu veikiančių galutinių vartotojų. Manytina, kad ši nuostata suponuoja, kad tuo atveju, kai galutiniai vartotojai veikia bendrai, kaip grupė, jie visi neprivalo atskirai būti aktyviaisiais vartotojais. Be to, Taip pat Direktyvos (ES) 2024/1711 įžangos 22 punkte nurodoma, kad *šioje direktyvoje nustatytomis nuostatomis dėl dalijimosi energija papildomos Direktyvos (ES) 2018/2001 21 straipsnyje ir Direktyvos (ES) 2019/944 15 straipsnyje nustatytos nuostatos dėl pagamintos energijos vartojimo, visų pirma kiek tai susiję su kolektyviniu pagamintos energijos vartojimu.*

¹<https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAP/787766c2d1a711f0a842b0e89767e3dc?positionInSearchResults=17&searchModelUUID=9cd2d59e-f551-45a5-a91e-7e1fc2ae6c6e>

²<https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAP/94bee480d1a611f0a842b0e89767e3dc?jfwid=-ss79j3ocw>

Papildomai atkreipiame dėmesį, kad vertinant Direktyvos 2018/2001 22 straipsnio 2 dalis a punkto bei Direktyvos (ES) 2019/944 16 straipsnio 3 dalies d punkto nuostatas teisė dalytis elektros energija turėtų būti suteikta ir atsinaujinančių išteklių energijos bendrijos bei piliečių energetikos bendrijos viduje.

Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, siūlome nustatyti, kad dalyvauti dalijimasis elektros energija veikloje gali:

- Aktyvieji vartotojai;
- Gaminantys vartotojai, kuriems taikomas grynojo atsiskaitymo apskaitos modelis ir kai šia elektros energija dalijamasi su daugiabučio, kuriame gyvena gaminantis vartotojas, gyventojais;
- atsinaujinančių išteklių energijos bendrijai ir piliečių energetikos bendrijai, kai elektros energija dalijamasi tarp šių bendrijų dalininkų, narių ar dalyvių.

Dėl dalijimosi elektros energija veiklos modelio.

Direktyvos (ES) 2019/944 15a straipsnio 4 dalies a punkte nustatytos valstybės pareigos aktyviesiems vartotojams užtikrinti, kad: *būtų suteikta teisė pasidalytą elektros energijos kiekį, kuris įleidžiamas į tinklą, atimti iš jų bendro apskaityto suvartoto kiekio per ne ilgesnį nei atsiskaitymo už disbalansą laikotarpį ir nedarant poveikio taikytiniams nediskriminaciniams mokesčiams, rinkliavoms ir sąnaudų atspindintiems tinklo mokesčiams.*

Šiuo metu siūlomas 4 straipsnio pakeitimas, kuriuo numatoma, kad dalijimasis elektros energija vyksta priskiriant elektrinės įrengtosios galios dalį ir joje pagamintą elektros energiją apskaitant AIEĮ 20⁴ straipsnyje nustatyta grynojo atsiskaitymo tvarka, neatliepia Direktyvos (ES) 2019/944 15a straipsnyje įtvirtintų principų. Pažymime, kad grynojo atsiskaitymo principas numato, kad asmens pagamintos ir į tinklą patiektos elektros energijos vertė kaupiama virtualioje sąskaitoje ir naudojama padengti vėliau suvartotos elektros energijos išlaidas. Visgi, atsižvelgiant Direktyvos (ES) 2019/944 15a straipsnio 4 dalies a punkto nuostatas, manytina, kad elektra, kuria buvo pasidalinta turėtų būti įskaityta ne į virtualią sąskaitą, o vartotojo, su kuriuo dalijimąsi, suvartotą elektros energijos kiekį.

Pvz., Vokietijoje vienas elektros energijos tiekėjas perka dalijamą elektros energiją iš ją perduodančio vartotojo ir tiekia ją gavėjui. Dalijimosi elektros energijos kiekiai apskaičiuojami remiantis 15 minučių intervalų išmaniųjų apskaitos prietaisų duomenimis. Abi šalys turi turėti 15 min. apskaitą ir atitinkamas elektros energijos tiekimo sutartis; asmens, besidalijančio elektros

	<p>energijos pusėje būtina 15 min. tiesioginė prekyba. Skaiciavimus ir atskaitymus atlieka elektros energijos tiekėjas.³</p> <p>Atsižvelgiant į tai, siūlytina svarstyti galimybę dalytis elektros energija, o ne įrengtąja galia, taip pat užtikrinti šios elektros energijos apskaitos principą tokį, kokį ji numato Direktyvos (ES) 2019/944 15a straipsnio 4 dalies a punktas, kartu užtikrinant, kad būtų tinkamai apskaičiuojami ir sumokami visi taikomi mokesčiai, rinkliavos ir su elektros energijos vartojimu bei tiekimu susiję reguliuojami mokėjimai.</p> <p>Siūlomi pakeitimai</p> <p>„5¹. Dalijimasis elektros energija – veikla, kai aktyvusis elektros energijos vartotojas ir (ar) elektros energiją iš atsinaujinančių išteklių gaminantis vartotojas, jam nuosavybės teise priklausančio ar kitais teisėtais pagrindais valdomo elektros energijos gamybos įrenginio įrengtosios galios dalį, pagal sudarytą dalijimosi elektros energija susitarimą neatlygintinai arba už užmokestį, priskiria naudotis aktyviajam elektros energijos vartotojui ar grupei kartu veikiančių tokių vartotojų arba kai elektros energija dalijamasi tarp atsinaujinančių išteklių energijos bendrijos ar piliečių energetikos bendrijos dalininkų, narių ar dalyvių .“</p>	
31.	<p>2. Įstatymo nuostatos</p> <p>1 straipsnis. 2 straipsnio pakeitimas</p> <p>Pakeisti 2 straipsnio 30 dalį ir ją išdėstyti taip:</p> <p>„30. Elektros energiją iš atsinaujinančių išteklių gaminantis vartotojas (toliau – gaminantis vartotojas) <..></p> <p>Pastabos / pasiūlymai</p> <p>Pagal siūlomą EEĮ projekto nuostatą, gaminantis vartotojas dalyvauti dalijimosi elektros energija veikloje galės tik kaip atiduodanti šalis, tačiau svarstyti, jog gali susidaryti situacijos, kuomet gaminančiam vartotojui trūks jo paties įrenginiuose pagamintos elektros energijos ir jis norės dalijimosi elektros energija veikloje dalyvauti ir kaip elektros energija gaunanti šalis.</p>	<p>Neatsižvelgta</p> <p>Atsinaujinančių išteklių Direktyvoje (ES) 2018/2001 apibrėžta, kad gaminantis vartotojas gali gaminti savo poreikiams savo nuosavybės ar kita teise valdomuose elektros energijos gamybos įrenginiuose pagamintą energiją. Energijos dalijimosi atveju teikiama tik energija, tačiau įrenginio valdymo teisė gaunančiam asmeniui nėra perleidžiama, todėl dalijimosi veikloje gaminantis vartotojas negali būti elektros energiją gaunanti šalis.</p>
32.	<p>5. Įstatymo nuostatos</p> <p>4 straipsnis. Įstatymo papildymas 22³ straipsniu</p> <p>Papildyti Įstatymą 22³ straipsniu:</p> <p>22³ straipsnis. Teisė dalytis elektros energija</p> <p>1. Vartotojai turi teisę dalyvauti dalijimosi elektros energija veikloje tais atvejais, kai tokia ūkinė veikla nėra jų pagrindinė veikla ir kai elektros energiją atiduodanti dalijimosi elektros energija susitarimo šalis bei ją gaunanti šalis veikia to paties tinklų operatoriaus veiklos teritorijoje. <...>“</p>	<p>Atsižvelgta iš dalies</p> <p>Atsižvelgiant į pastabą, Projekto nuostata pakoreguota įvardijant konkrečius dalijimosi veikloje galinčius dalyvauti subjektus. Ūkinės veiklos apibrėžtis yra bendro pobūdžio kategorija, kuri aiškinama sistemiškai, remiantis, juridinių asmenų steigimo dokumentuose nurodyta veikla, faktine vykdomos veiklos struktūra ekonominės veiklos klasifikavimu ir kt., todėl siūlymas atsisakyti laikytinas ydingu.</p>

³§ 42c EnWG - Einzelnorm

	<p>Pastabos / pasiūlymai</p> <p>Atsižvelgiant į tai, kad dalijimosi elektros energija veiklose pagal siūlomą sąvoką aiškiai apibrėžti asmenys, kurie gali užsiimti tokia veikla, siūloma tikslinti formuluotę (<i>EEI 2 str. 21 p.</i>).</p> <p>Taip pat atsižvelgiant į tai, kad gaminantys vartotojai nevykdo ūkinės veiklos, vietoj „ūkinė veikla“ vartoti „veikla“.</p> <p>Siūlomi pakeitimai</p> <p>Papildyti Įstatymą 22³ straipsniu: „22³ straipsnis. Teisė dalytis elektros energija</p> <p>1. Vartotojai Asmenys, nurodyti šio įstatymo 2 straipsnio 21 dalyje turi teisę dalyvauti dalijimosi elektros energija veikloje tais atvejais, kai tokia ūkinė veikla nėra jų pagrindinė veikla ir kai elektros energiją atiduodanti dalijimosi elektros energija susitarimo šalis bei ją gaunanti šalis veikia to paties tinklų operatoriaus veiklos teritorijoje.</p>	
33.	<p>7. Įstatymo nuostatos</p> <p>4 straipsnis. Įstatymo papildymas 22³ straipsniu</p> <p>Papildyti Įstatymą 22³ straipsniu: „22³ straipsnis. Teisė dalytis elektros energija <...></p> <p>3. Asmuo, siekiantis dalyvauti dalijimosi elektros energija veikloje gaunant elektros energiją, privalo būti aktyvusis vartotojas arba įgyti aktyviojo vartotojo statusą šio įstatymo 22¹ straipsnyje nustatyta tvarka. <...>“</p> <p>Pastabos / pasiūlymai</p> <p>Jeigu būtų atsižvelgta į 1 punkte esančią pastabą, dėl asmenų, galinčių dalyvauti dalijimosi elektros energija veikloje, reiktų tikslinti šią nuostatą.</p> <p>Papildomai atkreipiame dėmesį, kad reikalavimas visiems dalijimosi veikloje dalyvaujantiems asmenims įgyti aktyviojo vartotojo statusą yra perteklinis, ypač kai šioje veikloje siekia dalyvauti daugiabučių namų gyventojai, bendrijų nariai, dalyviai.</p> <p>Siūlomi pakeitimai</p> <p>„22³ straipsnis. Teisė dalytis elektros energija <...></p> <p>3. Asmuo, siekiantis dalyvauti dalijimosi elektros energija veikloje gaunant elektros energiją, privalo būti vienas iš įstatymo 2 straipsnio 21 dalyje nurodytų asmenų aktyvusis vartotojas arba įgyti aktyviojo vartotojo statusą šio įstatymo 22¹ straipsnyje nustatyta tvarka. <...>“</p>	<p>Neatsižvelgta</p> <p>Reikalavimas, kad dalijimosi veikloje gali dalyvauti tik aktyviojo vartotojo statusą turintys vartotojai yra nustatytas Direktyvoje (ES) 2024/1711.</p>

34.

10. Įstatymo nuostatos

4 straipsnis. Įstatymo papildymas 22³ straipsniu

Papildyti Įstatymą 22³ straipsniu:

„22³ straipsnis. Teisė dalytis elektros energija

<...>

6. Dalijimosi elektros energija susitarimus sudariusioms šalims netaikomi šio įstatymo 16 straipsnio 21¹ dalies reikalavimai, kai:

1) elektros energija yra dalijamasi tarp dalijimosi susitarimą sudariusių buitinių vartotojų, kurių įrenginių įrengtoji galia yra ne didesnė kaip 30 kW;

2) elektros energija dalijasi Lietuvos Respublikos daugiabučių gyvenamųjų namų ir kitos paskirties pastatų savininkų bendrijų įstatymo arba Lietuvos Respublikos sodininkų bendrijų įstatymo pagrindu įsteigtas juridinis asmuo, kurio įrenginių įrengtoji galia yra ne didesnė kaip 100 kW.

<...>“

Pastabos / pasiūlymai

Elektros energetikos įstatymo 16 straipsnio 21¹ dalyje nustatyti reikalavimai, kuriuos turi atitikti asmenys, kuriems išduodamas leidimas vykdyti nepriklausomo elektros energijos tiekimo veiklą.

Pagal Elektros energetikos įstatymo 2 straipsnio 53 dalį, elektros energijos tiekimas (toliau – tiekimas) – elektros energijos pardavimas ir (ar) perpardavimas šios energijos vartotojui.

Pagal Projektu siūlomas Įstatymo 22³ straipsnio 2 straipsnio 5¹ dalies nuostatas, dalijimasis elektros energija – veikla, kai aktyvusis vartotojas ir (ar) gaminantis vartotojas, jam nuosavybės teise priklausančio ar kitais teisėtais pagrindais valdomo elektros energijos gamybos įrenginio įrengtosios galios dalį, pagal sudarytą dalijimosi elektros energija susitarimą neatlygintinai arba už užmokestį, priskiria naudotis aktyviajam elektros energijos vartotojui ar grupei kartu veikiančių tokių vartotojų.“

Atsižvelgdami į tiekimo sąvoką, abejojame, kad dalijimasis elektros energija, taip kaip šią veiklą siūloma apibrėžti, gali būti prilyginama tiekimo veiklai, todėl, manome, jog reikalavimas atitikti Elektros energetikos įstatymo 16 straipsnio 21¹ dalyje nustatytus reikalavimus, iš viso neturėtų būti taikomas asmenims, vykdantiems dalijimosi elektros energija veiklą, nepriklausomai nuo jų statuso ir elektrinių įrengtųjų galių dydžio. **Siūlome** atsisakyti Įstatymo 22³ straipsnio 6 dalyje numatytų išimčių.

Jei nebūtų atsižvelgta į aukščiau išdėstytas pastabas, tai teikiame šias pastabas dėl siūlomų Įstatymo 22³ straipsnio 6 dalies nuostatų:

1) atsižvelgiant į tai, kad dalijimosi elektros energija veiklose pagal siūlomą sąvoką aiškiai apibrėžti asmenys, kurie gali užsiimti tokia veikla, siūloma tikslinti formuluotę;

Neatsižvelgta

Direktyvos (ES) 2024/1711 nuostatos numato valstybių narių pareigą užtikrinti, kad elektros energijos dalijimosi modeliai nebūtų nepagrįstai apsunkinami neproporcingais reguliaciniais, administraciniais ar licencijavimo reikalavimais, kurie taikomi nepriklausomo elektros energijos tiekimo veiklai, todėl dalijimosi veiklai netaikytinas reikalavimas turėti nepriklausomo elektros energijos tiekėjo leidimą ar atitikti visus tokiame leidime keliamus reikalavimus.

Kartu pažymėtina, kad Projektu siūlomas teisinis reguliavimas nėra grindžiamas prielaida, jog dalijimosi veikla būtų laikoma elektros energijos tiekimo veikla pagal Lietuvos Respublikos elektros energetikos įstatymo 2 straipsnio 53 dalį. Priešingai, 22³ straipsnio 6 dalyje siūlomomis nuostatomis siekiama aiškiai atriboti tam tikrus elektros energijos dalijimosi atvejus nuo nepriklausomo tiekimo veiklai taikomų reikalavimų ir taip užtikrinti Direktyvos (ES) 2024/1711 tikslų įgyvendinimą nacionalinėje teisėje.

	<p>2) atkreiptinas dėmesys, jog iš 2 punkto formuluotės nėra aišku tarp ko dalijamasi elektros energija ir ar minėtame punkte nurodyti juridiniai asmenys elektros energiją gauna ar atiduoda, taip pat nėra aišku ar turi būti sudaromas susitarimas dėl dalijimosi;</p> <p>3) nėra aišku, kokių įrenginių (elektros energijos gamybos ar vartojimo) įrengtoji galia negali būti didesnė už siūlomus dydžius;</p> <p>4) atkreiptinas dėmesys, kad asmenims, vykdančioms dalijimosi elektros energija veiklą nėra numatyto reikalavimo atitikti Elektros energetikos įstatymo 16 straipsnio 21¹ dalyje nustatytų reikalavimų, o tik siūlomos išimties, kokiais atvejais neprivaloma atitikti minėtų reikalavimų. Tarybos nuomone, pirmiausia turėtų būti nustatytas reikalavimas atitikti Elektros energetikos įstatymo 16 straipsnio 21¹ dalyje nustatytus reikalavimus ir tik tuomet išdėstytos išimties dėl jų taikymo.</p> <p>Taip pat siūlytina apsvarstyti, gal būtų aktualu taikyti tokias pat nuostatas, kurios taikomos atsinaujinančių išteklių elektros energiją parduodant pagal dvišales sutartis, nereikalaujant turėti nepriklausomo elektros energijos tiekėjo leidimo.</p>	
35.	<p>11. Įstatymo nuostatos</p> <p>4 straipsnis. Įstatymo papildymas 22³ straipsniu</p> <p>Papildyti Įstatymą 22³ straipsniu:</p> <p>„22³ straipsnis. Teisė dalytis elektros energija</p> <p><...></p> <p>7. Dalijimosi elektros energija susitarimą sudariusių šalių teisės ir pareigos:</p> <p>1) gauti elektros energiją pagal sudarytą <...></p> <p>Pastabos / pasiūlymai</p> <p>Atsižvelgiant į siūlomus EEĮ 58 str. pakeitimus, nėra aišku, ar 22³ str. 7 d. 2 p. numatyta galimybė turėti daugiau negu vieną apskaitos prietaisą siejama su 58 str. numatyta sąlyga dėl atskiruose vartotojo įrenginiuose suvartojamos elektros energijos apskaitos ar dėl atskirų 2 p. numatytų daugiau negu vieno elektros energijos dalijimosi susitarimo.</p> <p>Neaiški 22³ str. 7 d. 3 p. naudojamos sąvokos „savanoriškais“ paskirtis, suponuojanti išvadą, kad susitarimai dėl dalijimosi elektros energija gali būti ir nesudaromi, jeigu nei viena šalis neišreiškė noro.</p> <p>Atsižvelgiant į tai, kad atlygintinai dalintis elektros energija galės tik aktyvieji vartotojai, siekiant išvengti dviprasmiškumo, tikslintina 22³ str. 7 d. 4 p. formuluotė numatant, kad tik aktyvieji vartotojai vykdančys dalijimosi elektros energija veiklą ir atiduodantys elektros energiją, turi teisę tarpusavyje atsiskaityti pagal tarpusavio susitarimus.</p> <p>Neaiški 22³ str. 7 d. 7 p. numatyta, kad ginčai dėl dalijimosi elektros energija susitarimų, nagrinėjami 78 str. nustatyta tvarka, tačiau atsižvelgiant į tai, kad EEĮ</p>	<p>Atsižvelgta iš dalies</p> <p>Teikiamame Projekte atsisakyta nuostatos dėl kelių išmaniosios apskaitos prietaisų.</p> <p>Nuostata dėl dalijimosi elektros energija sutarties sudarymo nesiejama su atlygintinumu ir (ar) neatlygintinumu, 22³ straipsnio 4 dalyje atliktos korekcijos, nurodant, kad dalijimosi veikla vykdoma pagal sudarytas sutartis.</p> <p>Pažymėtina, kad aplinkybė, jog Projekte nėra detalios reglamentuojamos dalijimosi elektros energija sutarčių turinys, savaime nepaneigia Tarybos kompetencijos nagrinėti iš tokių susitarimų kylančius ginčus. Pažymėtina, kad pagal Lietuvos Respublikos elektros energetikos įstatymo 78 straipsnį, Taryba nagrinėja energetikos veiklos srityje kylančius vartotojų ir energetikos sektoriaus dalyvių ginčus, vertindama ne tik specialiųjų energetikos teisės normų laikymąsi, bet ir bendrųjų civilinės teisės principų bei sutarčių teisės nuostatų taikymą. Dalijimosi elektros energija sutartys yra civiliniai sutartiniai santykiai, todėl ginčų nagrinėjimo metu gali būti taikomi Civilinio kodekso principai ir normos, įskaitant sutarčių laisvės, sąžiningumo, protingumo, teisingumo, šalių bendradarbiavimo bei šalių apsaugos principus, todėl nėra pagrindo teigti, kad Taryba neturėtų pakankamo teisinio pagrindo atlikti tokių susitarimų vertinimą ir priimti sprendimus.</p>

	<p>nenumatoma reikalavimų dalijimosi elektros energija susitarimų turiniui, nėra aišku kuo remiantis Taryba turės atlikti teisinį vertinimą ir priimti sprendimus dėl laisvos formos rašytinių susitarimų. Taip pat atkreipiame dėmesį, kad Direktyvos (ES) 2004/1711 15a str. 4 d. d punktas numato, kad valstybės narės užtikrina, kad dalijantis energija dalyvaujantiems aktyviesiems vartotojams būtų suteikta galimybė savanoriškai naudotis sutarčių šablonais, kuriais užtikrinamos sąžiningos ir skaidrios dalijimosi energija susitarimų sąlygos.</p>	
36.	<p>15. Įstatymo nuostatos 4 straipsnis. Įstatymo papildymas 22³ straipsniu Papildyti Įstatymą 22³ straipsniu: „22³ straipsnis. Teisė dalytis elektros energija <...> 13. Valstybės ar savivaldybių institucijų įgyvendinamos dalijimosi elektros energija priemonės turi suteikti <..> Pastabos / pasiūlymai Iš siūlomos formuluotės nėra aišku apie kokias valstybės ar savivaldybių institucijų įgyvendinamas dalijimosi elektros energija priemones yra kalbama. Taip pat nėra aišku, kokiais principais ar tvarka vadovaujantis būtų nustatomi pažeidžiami vartotojai ir energijos nepriteklių patiriantys asmenys, kuriems būtų skiriama ši elektros energija. Papildomai atkreiptinas dėmesys, kadangi vadovaujantis Projekto 1 straipsnio 2 dalimi siūloma dalintis ne elektros energija, o elektrinės galia, atitinkamai reikėtų tikslinti ir šios dalies nuostatas.</p>	<p>Atsižvelgta iš dalies Žiūrėti Energetikos ministerijos atsakymą į pastabą Nr. 2.</p>
37.	<p>21. Įstatymo nuostatos Pakeisti 51 straipsnio 3 dalį ir ją išdėstyti taip: „3. Vartotojai turi būti raštu ir (ar) elektroninių ryšių priemonėmis informuojami <..> Pastabos / pasiūlymai Žr. Pastabą Nr. 18. 2. Nuostatoje tam pačiam subjektui įvardyti vartojamos dvi sąvokos „elektros energetikos įmonė“ ir „nepriklausomas tiekėjas“, vertinant tai, kad nuostata iš esmės skirta vartotojų ir nepriklausomų tiekėjų santykių reguliavimui, siūlytina vartoti vieną sąvoką „nepriklausomas tiekėjas“. Siūlomi pakeitimai 3. Vartotojai turi būti ne mažiau kaip dviem būdais sutartyje nurodytais kontaktais, raštu ir (ar) elektroninių ryšių priemonėmis informuojami apie elektros energetikos įmonės nepriklausomo tiekėjo ketinimą pakeisti sutarties sąlygas. Fiksuotos kainos sutarties atveju nepriklausomas tiekėjas ne vėliau kaip prieš vieną mėnesį iki elektros energijos tiekimo kainos fiksavimo laikotarpio termino pabaigos privalo informuoti vartotoją apie naują elektros energijos tiekimo kainą</p>	<p>Atsižvelgta iš dalies Nuostata papildyta reikalavimu dėl informavimo dviem būdais. Dėl energetikos įmonės – vartotojas elektros energetikos sektoriuje sudaro ne vien tiekimo sutartį, bet taip pat yra susijęs sutartiniais santykiais su skirstomųjų tinklų operatoriumi arba garantiniu tiekėju, kurie nepatenka į tiekėjo sutrumpinimą, todėl įstatymo leidėjas sąmoningai diferencijuoja subjektus ten, kur to reikia.</p>

	ir sąlygas naujam elektros energijos tiekimo kainos fiksavimo laikotarpiui. Elektros energetikos įmonei Nepriklausomam tiekėjui teikiant informaciją apie ketinimą pakeisti sutarties sąlygas, turi būti pranešama apie vartotojų teisę per pranešime nustatytą terminą, kuris negali būti trumpesnis nei 30 kalendorinių dienų, nutraukti sutartį, jeigu vartotojas nepitaria sutarties sąlygų pakeitimui. Jeigu vartotojas per pranešime nustatytą terminą nenutraukia sutarties, laikoma, kad jis sutinka su sutarties sąlygų pakeitimais ir pakeistos sutarties sąlygos įsigalioja nuo kitos kalendorinės dienos po šio termino pabaigos.“	
38.	<p>2 3. Įstatymo nuostatos Papildomi pasiūlymai EEĮ projektui Pastabos / pasiūlymai</p> <p>Atsižvelgdami į tai, kad EEĮ projekto 9 straipsniu siūloma papildyti Įstatymą 46⁴ straipsniu „Nepriklausomo tiekėjo keitimas buitiniams vartotojams, kurių objektuose įrengti išmanieji apskaitos prietaisai“, ir siekdami, jog vartotojai, kuriems elektros energija tiekama vykdant garantinį tiekimą, turėtų galimybę taip pat greitai pakeisti garantinį tiekimą į nepriklausomą tiekimą, tokiu būdu sumažinant elektros energijos skirstymo operatoriui nebūdingos garantinio tiekimo veiklos apimtis, siūlome papildyti EEĮ projektą, numatant jame Įstatymo 44 straipsnio pakeitimą ar papildymą nauju straipsniu, kuriame būtų įtvirtinta tvarka ir sąlygos, pagal kurias vartotojams (neišskiriant buitinių ar nebutinių), kuriems elektros energija tiekama vykdant garantinį tiekimą ir turintiems išmanųjų apskaitos prietaisų, pasirinkus nepriklausomą tiekimą, elektros energijos tiekimas pagal su nepriklausomu tiekėju sudarytą elektros energijos pirkimo–pardavimo ir persiuntimo paslaugos teikimo sutartį arba pagal sudarytą elektros energijos pirkimo–pardavimo sutartį būtų pradėtas ne vėliau kaip per 2 darbo dienas nuo atitinkamos sutarties sudarymo dienos.</p>	<p>Neatsižvelgta Projekto 9 straipsniu siūlomas reguliavimas yra orientuotas į aiškiai apibrėžtą vartotojų grupę – buitinius vartotojus, kurių objektuose įrengti išmanieji apskaitos prietaisai ir kurie elektros energiją perka iš nepriklausomo tiekėjo. Toks teisinio reguliavimo modelis pasirinktas atsižvelgiant ne tik į siekiamą vartotojų patogumą ir greitesnį tiekėjo keitimo procesą, bet ir į praktines bei technologines galimybes užtikrinti sklandų šio proceso įgyvendinimą. Taip pat, pažymėtina, kad garantinis tiekimas pagal savo paskirtį yra laikinas mechanizmas, skirtas užtikrinti nepertraukiamą elektros energijos tiekimą vartotojui, todėl pats savaime nesukuria kliūčių vartotojui pasirinkti nepriklausomą tiekimą. Dėl šios priežasties nėra pakankamo pagrindo šiame etape išplėsti siūlomą pagreitinto tiekėjo keitimo modelį ir garantiniame tiekime esantiems vartotojams.</p>
VšĮ „Žiedinė ekonomika“ 2026 m. balandžio 8 d. raštas Nr. ENMIN-1-26		
39.	<p>Atitinkamai, siekiant užtikrinti palankesnes sąlygas elektros energijos demokratizacijai, elektros energijos iš atsinaujinančių išteklių gamybos plėtrai bei teisinės aplinkos atitikimui Direktyvai 2018/2001⁴, siūlo tolesnius pakeitimus:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Pakeisti 1 straipsnį ir išdėstyti jį taip: 1. Pakeisti 2 straipsnio 1 dalį: <...> 2. Papildyti 2 straipsnį 5¹ dalimi: „5¹. Dalijimasis elektros energija – veikla, kai aktyvusis elektros energijos vartotojas ir (ar) elektros energiją iš atsinaujinančių išteklių gaminantis vartotojas, jam nuosavybės teise priklausančio ar kitais teisėtais pagrindais 	<p>Neatsižvelgta Žiūrėti Energetikos ministerijos atsakymą į pastabą Nr. 28.</p>

⁴ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LT/TXT/HTML/?uri=CELEX:02018L2001-20240716>

	<p>valdomo elektros energijos gamybos įrenginio įrengtosios galios dalį, pagal sudarytą dalijimosi elektros energija susitarimą neatlygintinai arba už užmokestį, priskiria naudotis, <u>elektros energiją iš atsinaujinančių išteklių gaminančiam vartotojui</u>, aktyviajam elektros energijos vartotojui ar grupei kartu veikiančių tokių vartotojų.“</p> <p><...></p> <p>Remiantis Direktyvos 2018/2001 21 str. 4 dalimi:</p> <p>„Valstybės narės užtikrina, kad iš atsinaujinančiųjų išteklių pasigamintos energijos vartotojai, esantys tame pačiame pastate, įskaitant daugiabučius namus, turėtų teisę kartu vykdyti 2 dalyje nurodytą veiklą ir jiems būtų leidžiama organizuoti, kaip tarpusavyje dalytis savo objekte (objektuose) pasigaminta atsinaujinančiųjų išteklių energija, nedarant poveikio tinklo mokesčiams ir kitiems atitinkamiems mokesčiams, rinkliavoms, įmokoms ir rinkliavoms, taikomiems kiekvienam iš atsinaujinančiųjų išteklių pasigamintos energijos vartotojui. Valstybės narės gali atskirti individualius iš atsinaujinančiųjų išteklių pasigamintos energijos vartotojus ir kartu veikiančius iš atsinaujinančiųjų išteklių pasigamintos energijos vartotojus. Bet kokia tokia diferenciacija turi būti proporcinga ir tinkamai pagrįsta.“</p>	
40.	<p>2. Pakeisti 2 straipsnį ir išdėstyti jį taip:</p> <p>2 straipsnis. 9 straipsnio pakeitimas</p> <p>1. Pakeisti 9 straipsnio 3 dalies 20 punktą ir jį išdėstyti taip:</p> <p>„20) derina tinklų operatorių apskaičiuotus šių operatorių išduodamų prijungimo sąlygų, išankstinių prijungimo sąlygų, prijungimo paslaugos sutarčių, kai jose nurodomos prijungimo sąlygos, parengimo, elektros energijos persiuntimo ir (ar) tiekimo nutraukimo, apribojimo, atnaujinimo, ir apskaitos prietaiso rodmenų nuskaitymo ir papildomo apskaitos prietaiso įrengimo paslaugų įkainius, kurie nustatomi pagal tinklų operatorių parengtą, su Taryba suderintą ir tinklų operatorių patvirtintą šių įkainių apskaičiavimo metodiką;“.</p> <p>2. Pakeisti 9 straipsnio 4 dalies 13 punktą ir jį išdėstyti taip:</p> <p>„13) kaip užtikrinamos aktyviųjų vartotojų ir piliečių energetikos bendrijų, <u>atsinaujinančių išteklių energijos bendrijų ir buitinių elektros energija iš atsinaujinančių išteklių gaminančių vartotojų, kurie gamina ir vartoja tame pačiame pastate</u>, teisės ir teisėti interesai, įskaitant nepagrįstų kliūčių ir apribojimų jų veiklai ir su pasigaminamos elektros energijos vartojimu ir (ar) dalijimusi elektros energija susijusios veiklos plėtrai šalinimą;“.</p> <p>Remiantis Direktyvos 2018/2001 22 str. 2 dalies b punktu:</p> <p>„Valstybės narės užtikrina, kad atsinaujinančiųjų išteklių energijos bendrijos turėtų teisę:</p> <p><...></p>	<p>Atsižvelgta iš dalies</p> <p>Dėl pastabos 2 dalies – žiūrėti Energetikos ministerijos atsakymą į pastabą Nr. 23.</p>

	<p>atsinaujinančiųjų išteklių energijos bendrijos viduje dalytis atsinaujinančiųjų išteklių energija, kuri gaminama tai atsinaujinančiųjų išteklių energijos bendrijai priklausančiuose gamybos vienetuose, laikantis kitų šiame straipsnyje nustatytų reikalavimų ir išlaikant atsinaujinančiųjų išteklių energijos bendrijos narių, kaip klientų, teises ir pareigas;“</p>	
41.	<p>3. Pakeisti 4 straipsnį ir išdėstyti jį taip: Papildyti Įstatymą 22³ straipsniu: „22³ straipsnis. Teisė dalytis elektros energija <...> 6. Dalijimosi elektros energija susitarimus sudariusioms šalims netaikomi šio įstatymo 16 straipsnio 21¹ dalies reikalavimai, kai: 1) elektros energija yra dalijamasi tarp dalijimosi susitarimą sudariusių buitinių vartotojų, kurių įrenginių įrengtoji galia yra ne didesnė kaip 30 kW; 2) elektros energija dalijasi Lietuvos Respublikos daugiabučių gyvenamųjų namų ir kitos paskirties pastatų savininkų bendrijų įstatymo arba Lietuvos Respublikos sodininkų bendrijų įstatymo pagrindu įsteigtas juridinis asmuo, kurio įrenginių įrengtoji galia yra ne didesnė kaip 100 kW; 3) <u>elektros energija tarpusavyje dalijasi atsinaujinančių išteklių energijos bendrijos nariai, piliečių energetikos bendrijos nariai ar būtiniai vartotojai gaminantys elektros energiją iš atsinaujinančių išteklių tame pačiame pastate.</u> <...> Remiantis Direktyvos 2018/2001 21 ir 22 straipsniais.</p>	<p>Neatsižvelgta Žiūrėti Energetikos ministerijos atsakymą į pastabą Nr. 23.</p>
UAB „Flexwave“ 2026 m. balandžio 13 d. raštas		
42.	<p>1. 1 straipsnis. 2 straipsnio pakeitimas „51 . Dalijimasis elektros energija – veikla, kai aktyvusis elektros energijos vartotojas ir (ar) elektros energiją iš atsinaujinančių išteklių gaminantis vartotojas, jam nuosavybės teise priklausančio ar kitais teisėtais pagrindais valdomo elektros energijos gamybos įrenginio įrengtosios galios dalį, pagal sudarytą dalijimosi elektros energija susitarimą neatlygintinai arba už užmokestį, priskiria naudotis aktyviajam elektros energijos vartotojui ar grupei kartu veikiančių tokių vartotojų.“ <i>Pastaba:</i> UAB „FlexWave“ (toliau – Bendrovė)nuomone, dalį elektros energijos turėtų būti galima atiduoti ne tik aktyviesiems vartotojams, bet ir gaminantiems vartotojams, nes, priešingu atveju, gali susidaryti situacija, kuomet gaminantis vartotojas dalį savo gaminamos elektros energijos gali perleisti kitam vartotojui, tačiau pats jam reikalingos dalies iš kito vartotojo jau nebegali atgauti.</p>	<p>Neatsižvelgta Žiūrėti Energetikos ministerijos atsakymą į pastabą Nr. 32.</p>
43.	<p>2. 1 straipsnis. 2 straipsnio pakeitimas „30. Elektros energiją iš atsinaujinančių išteklių gaminantis vartotojas (toliau – gaminantis vartotojas) – elektros energijos vartotojas, gaminantis elektros energiją</p>	<p>Neatsižvelgta Žiūrėti Energetikos ministerijos atsakymą į pastabą Nr. 32.</p>

	<p>iš atsinaujinančių išteklių elektros energijos gamybos įrenginiuose, valdomuose nuosavybės teise ar kitais teisėtais pagrindais, savo reikmėms ir ūkio poreikiams tenkinti ir turintis teisę pagamintą, bet savo reikmėms ir ūkio poreikiams nesuvaržytą elektros energiją pateikti į elektros tinklus Lietuvos Respublikos atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo nustatyta tvarka, arba dalyvaujantis dalijimosi elektros energija veikloje kaip elektros energiją atiduodanti dalijimosi elektros energija susitarimą sudariusi šalis.“</p> <p><i>Pastaba:</i> Bendrovės nuomone, jei būtų sutikta su aukščiau pateiktu Bendrovės siūlymu, jog dalį elektros energijos būtų galima atiduoti ne tik aktyviesiems vartotojams, bet ir gaminantiems vartotojams, tuomet šioje vietoje po žodžio „atiduodanti“ reikėtų įterpti ir žodžius „arba gaunanti“</p>	
44.	<p>4. 4 straipsnis. Įstatymo papildymas 22³ straipsniu <...></p> <p>3. Asmuo, siekiantis dalyvauti dalijimosi elektros energija veikloje gaunant elektros energiją, privalo būti aktyvusis vartotojas arba įgyti aktyviojo vartotojo statusą šio įstatymo 22¹ straipsnyje nustatyta tvarka.</p> <p><i>Pastaba:</i> Bendrovės nuomone, gauti elektros energiją iš elektros energiją atiduodančio asmens turėtų turėti teisę ne tik aktyvusis vartotojas, bet ir gaminantis vartotojas.</p>	<p>Neatsižvelgta Žiūrėti Energetikos ministerijos atsakymą į pastabą Nr. 32.</p>
45.	<p>5. 4 straipsnis. Įstatymo papildymas 22³ straipsniu</p> <p>Dalijimosi elektros energija veikloje dalyvaujantys vartotojai, turintys gaminančio vartotojo statusą, turi teisę neatlygintinai atiduoti elektros energiją aktyviesiems vartotojams pagal tarpusavio susitarimus arba per dalijimosi organizatorių. Vartotojas, neatlygintinai atiduodantis elektros energiją, ne vėliau kaip per 3 darbo dienas nuo dalijimosi elektros energija susitarimo sudarymo privalo elektroninių ryšių priemonėmis informuoti tinklų operatorių, prie kurio tinklų yra prijungti jo įrenginiai, apie šio susitarimo sudarymą ir susitarime nurodytą elektros energijos dalį, kuri, neviršijant atiduodamai energijos daliai priskirtos objekto leistinos generuoti galios, atiduodama aktyviajam vartotojui. Elektros energiją gaunantis aktyvusis vartotojas ne vėliau kaip per 3 darbo dienas nuo šio susitarimo sudarymo privalo elektroninių ryšių priemonėmis informuoti jam elektros energiją tiekiantį tiekėją arba garantinį tiekėją apie susitarimo sudarymą ir susitarime nurodytą jam perduodamos perteklinės elektros energijos dalį</p> <p><i>Pastabos:</i> Papildyti žodžiu „atlygintinai“, nes pati „Dalijimosi elektros energija“ sąvoka numato, jog dalijimasis gali būti tiek neatlygintinis, tiek atlygintinis; Bendrovės nuomone, sąvoka turi būti praplėsta ir apimti ne tik aktyviuosius vartotojus, bet ir gaminančius vartotojus; Trūksta žodelio „atlygintinai“;</p>	<p>Neatsižvelgta Pažymėtina, kad nuostata reglamentuoja neatlygintiną elektros energijos perdavimą tarp dalijimosi veikloje dalyvaujančių subjektų. Atsinaujinančių išteklių energetikos teisinis reguliavimas grindžiamas principu, kad gaminantis vartotojas pagamintą elektros energiją pirmiausia naudoja savo reikmėms. Tai aiškiai įtvirtinta Europos Parlamento ir Europos Sąjungos Tarybos Direktyvoje (ES) 2018/2001, kurioje nustatyta, kad gaminantys vartotojai turi teisę gaminti, vartoti, kaupti ir perduoti savo pačių pagamintą elektros energiją, tačiau tokia veikla neturi tapti komercine elektros energijos tiekimo veikla. Atsižvelgiant į tai, atlygintinas elektros energijos perdavimas neatitiktų gaminančio vartotojo instituto esmės ir faktiškai priartėtų prie licencijuojamos elektros energijos tiekimo veiklos. Dėl šios priežasties papildomas žodžio „atlygintinai“ įtraukimas būtų perteklinis ir sistemiškai nederėtų su galiojančiu reguliavimu.</p>

	<p>Bendrovės nuomone, susitarime nurodyta elektros energijos dalis gali būti kintanti (atsižvelgiant, pavyzdžiui, į vartotojo vartojimo įpročius), todėl, Bendrovės įsitikinimu, turi būti užtikrintas lankstumas deklaruojant susitarime nurodytą elektros energijos dalį (pavyzdžiui, nurodant maksimalią elektros energijos dalį, tačiau turint omenyje tai, jog ji gali kisti, t. y. mažėti, atsižvelgiant į atiduodančios šalies poreikius); Praplėsti sąvoką įtraukiant ir „gaminančius vartotojus“;</p>	
46.	<p>6. 4 straipsnis. Įstatymo papildymas 22³ straipsniu 6. Dalijimosi elektros energija susitarimus sudariusiems šalims netaikomi šio įstatymo 16 straipsnio 211 dalies reikalavimai, kai: 1) elektros energija yra dalijamasi tarp dalijimosi susitarimą sudariusių buitinių vartotojų, kurių įrenginių įrengtoji galia yra ne didesnė kaip 30 kW; 2) elektros energija dalijasi Lietuvos Respublikos daugiabučių gyvenamųjų namų ir kitos paskirties pastatų savininkų bendrijų įstatymo arba Lietuvos Respublikos sodininkų bendrijų įstatymo pagrindu įsteigtas juridinis asmuo, kurio įrenginių įrengtoji galia yra ne didesnė kaip 100 kW; <i>Pastaba:</i> Bendrovės nuomone, komentuojamos straipsnio dalies nuostatų reikėtų arba išvis atsisakyti, nes dalijimosi elektros energija veikla neturėtų būti tapatinama su elektros energijos tiekimo veikla, arba jas iš esmės reikėtų peržiūrėti, nes, pavyzdžiui, (i) neaišku, kodėl išimtis nėra daroma juridiniams asmenims (šio straipsnio 10 dalies nuostatos), (ii) neaišku, kodėl išimtis nėra daroma elektros energijos dalijimosi organizatoriui, kuris tokią veiklą gali vykdyti ir neturėdamas nepriklausomo elektros energijos tiekėjo statuso (žr. šio įstatymo 1 str. 4 d. nuostatas).</p>	<p>Neatsižvelgta Bendrovės pastaboje minimas reikalavimas yra nustatytas Direktyvoje (ES) 2002/47/11. Europos Sąjungos direktyvų nuostatos turi būti perkeltos į nacionalinę teisę todėl, kad direktyva, skirtingai nei reglamentas, nėra tiesiogiai ir pilnai taikomas teisės aktas. Pagal Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 288 straipsnį direktyva yra privaloma kiekvienai valstybei narei.</p>
47.	<p>7-8. 4 straipsnis. Įstatymo papildymas 22³ straipsniu 7. Dalijimosi elektros energija susitarimą sudariusių šalių teisės ir pareigos: 1) gauti elektros energiją pagal sudarytą dalijimosi elektros energija susitarimą gali tik tie aktyvieji vartotojai, kurių objekte yra įrengti išmanieji elektros energijos apskaitos prietaisai; <i>Pastaba:</i> Reikėtų praplėsti sąvoką įtraukiant ir gaminančius vartotojus. <...> 9. Dalijimosi elektros energija veikloje aktyviojo vartotojo gauta elektros energija apskaitoma Atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo 20⁴ straipsnyje nustatyta tvarka. Ši apskaita pradedama vykdyti nuo kito kalendorinio mėnesio pirmos dienos po to, kai tinklų operatorius šio straipsnio 5 dalyje nustatyta tvarka gauna informaciją apie susitarimo dėl elektros energijos perdavimo sudarymą, išskyrus atvejus, jei susitarime nurodyta vėlesnė data. <i>Pastaba:</i> Reikėtų praplėsti sąvoką įtraukiant ir gaminančius vartotojus.</p>	<p>Neatsižvelgta Žiūrėti Energetikos ministerijos atsakymą į pastabą Nr. 32.</p>

Valstybinės duomenų agentūros 2026 m. balandžio 16 d. raštas Nr. SD-594

48.

Agentūra, siūlo pasinaudoti šia įstatymo pataisų iniciatyva ir papildomai pakeisti galiojančias EEĮ nuostatas, susijusias su Centralizuotos energijos duomenų platformos veikimo sąlygomis bei jose numatyta duomenų teikimo tvarka. Ši siūlymą pagrindžia toliau išdėstyta norminė analizė.

Pirmiausia akcentuotina Centralizuotos energijos duomenų platformos valdytojo teisinė padėtis pagal Lietuvos Respublikos teisės gauti informaciją ir duomenų pakartotinio naudojimo įstatymą (toliau – TGIDPNĮ). Jeigu šis valdytojas yra akcinė bendrovė ar uždaroji akcinė bendrovė, kurioje valstybei arba savivaldybei tiesiogiai arba netiesiogiai priklauso akcijos, suteikiančios daugiau kaip pusę balsų visuotiniame akcininkų susirinkime, valstybė ar savivaldybė tiesiogiai ar netiesiogiai gali daryti lemiamą įtaką rinkdama ir atšaukdama šios bendrovės vadovą bei daugiau kaip pusę valdybos arba stebėtojų tarybos narių ir kuri teikia viešąsias paslaugas, – jis laikytinas valstybės valdomu subjektu TGIDPNĮ 2 straipsnio 1 dalies 2 punkto prasme. Tokio subjekto disponuojami ir su viešųjų paslaugų teikimu susiję energijos duomenys patenka į TGIDPNĮ taikymo sritį ir laikytini duomenimis, kurie gali būti pakartotinai naudojami šiame įstatyme nustatyta tvarka.

Atsižvelgiant į tai, svarbu nustatyti norminį šių duomenų ryšį su Lietuvos Respublikos oficialiosios statistikos ir valstybės duomenų valdysenos įstatymu (toliau – OSVDVĮ). OSVDVĮ 2 straipsnio 21 punkte valstybės duomenys apibrėžiami kaip šio įstatymo 21 straipsnio 1 dalyje nustatytais tikslais Valstybės duomenų valdysenos informacinėje sistemoje kaupiamos pirminių duomenų, administracinių duomenų kopijos, informacija, dokumentai ir (arba) jų kopijos ir kiti duomenys. Vienas iš tokių tikslų OSVDVĮ 21 straipsnio 1 dalies 10 punkte tiesiogiai įtvirtintas kaip valstybės duomenų rinkinių sudarymas ir skelbimas juos pakartotinai naudoti TGIDPNĮ ir kitų teisės aktų, reglamentuojančių valstybės duomenų skelbimą pakartotinai naudoti, nustatyta tvarka. Vadinasi, duomenys, kuriuos pagal TGIDPNĮ privalo teikti valstybės valdomi subjektai ir kurie gali būti pakartotinai naudojami šio įstatymo nustatyta tvarka, vienu metu atitinka ir valstybės duomenų sąvoką OSVDVĮ prasme, nes jie gali būti tvarkomi OSVDVĮ 21 straipsnio 1 dalies 10 punkte nustatytu tikslu.

Todėl, Centralizuotos energijos duomenų platformos valdytojas, kaip valstybės duomenų teikėjas OSVDVĮ 2 straipsnio 22 punkto prasme, privalo laikytis OSVDVĮ 22 straipsnio 2 dalies 1 punkte nustatytos pareigos – neatlygintinai ir per Valstybės duomenų agentūros nustatytą ne ilgesnį kaip 30 kalendorinių dienų terminą pradėti teikti prašomų pirminių duomenų, administracinių duomenų kopijas, informaciją, dokumentus ir (arba) jų kopijas ir kitus duomenis Agentūros funkcijoms atlikti ir OSVDVĮ 21 straipsnio 1 dalyje nustatytiems tikslams pasiekti. EEĮ projekto reguliuojamos Centralizuotos energijos duomenų platformos veikimo

Neatsižvelgta

Siūlymas nesusijęs su Projekto nuostatomis ir tikslais.

sąlygos bei jose numatyta duomenų teikimo mokėjimo tvarka negali apriboti ar kitaip paveikti šios įstatyminės neatlygintino duomenų teikimo prievolės, nes priešingas aiškinimas reikštų, kad sektoriaus įstatymo normos prieštarautų TGIDPNĮ ir OSVDVĮ įtvirtintai normų sistemai, o tai nėra suderinama su teisės aktų hierarchijos ir specialiojo įstatymo viršenybės principais.

Apibendrinant, kadangi Centralizuotos energijos duomenų platformos valdytojas yra valstybės valdomas subjektas, jo duomenys patenka į duomenų pakartotinio naudojimo taisyklių taikymo sritį, o duomenys, kuriems taikomos šios taisyklės, laikytini valstybės duomenimis – jie Valstybės duomenų agentūrai turi būti teikiami neatlygintinai. Agentūra, įvertinusi šias aplinkybes, teikia šiuos pasiūlymus:

1. Siūlome papildyti EEĮ projektą nuostata, kad Centralizuotos energijos duomenų platformos veikimo sąlygos taikomos tiek, kiek tai neprieštarauja Lietuvos Respublikos teisės gauti informaciją ir duomenų pakartotinio naudojimo įstatymui (toliau – TGIDPNĮ) ir Lietuvos Respublikos oficialiosios statistikos ir valstybės duomenų valdysenos įstatymui, t. y. jos negali sudaryti kliūčių nei duomenų teikimui Valstybės duomenų agentūrai valstybės duomenų valdysenos tikslais, nei duomenų pakartotiniam naudojimui TGIDPNĮ nustatyta tvarka.

2. Šiuo metu per Centralizuotą energijos duomenų platformą duomenys neatlygintinai teikiami elektros energijos rinkos dalyviams, o kitoms organizacijoms/institucijoms, kurios nėra rinkos dalyvės, bet pagal kitus teisės aktus turi teisę gauti duomenis, vykdydamos kontrolės, analizės, priežiūros ir kitas funkcijas, EEĮ neatlygintinas duomenų teikimas nenumatytas. Atsižvelgiant į nurodytą problematiką, siūlytina papildyti EEĮ 57¹ str. 4 d.: „Centralizuotos energijos duomenų platformos valdytojas nemokamai teikia energijos duomenų parsisiuntimo, perdavimo ir kaupimo paslaugas tinklų naudotojams, rinkos dalyviams, valstybės įstaigoms ar institucijoms ir savivaldybėms (ar jų įmonėms ir įstaigoms), kurie yra centralizuotos energijos duomenų platformos naudotojai, kai tokie energijos duomenys yra būtini teisės aktuose numatytai energetikos veiklai vykdyti ar tokios veiklos reguliavimui, kontrolei ir priežiūrai atlikti, taip pat kai teisės aktuose tiesiogiai nustatyta konkrečių duomenų gavėjų (įskaitant valstybės institucijas, įstaigas ar kitas organizacijas) teisė gauti šiuos duomenis ir nustatyta, kad jie teikiami neatlygintinai“.